

॥ श्रीजिनाय नमः ॥

॥ श्रीस्मृतित्तद्वचरित्रं ॥

(कर्त्ता श्रीजयानंदस्वरिः)

उपावी प्रसिद्ध करनार पंडित श्रावक हीराजाल इंसराज (जामनगरवाळा)

वीरा वर्यश्रिये वोऽस्तु । जिनैज्ञे जगदर्चितः ॥ रागादिरोषको विश्व-बोधको बुद्धविष्ट-
पः ॥ १ ॥ श्रीवीरशासनानोज-नासनैकनज्जोमणेः ॥ स्मृतित्तद्वसुनीन्द्रस्य । चरित्रं किमपि
द्वे ॥ २ ॥ अत्रैव नरतकेने । विचित्रे विविधैर्जनैः ॥ पाण्डवीपुत्रमित्यस्ति । पुरं सुरपुरोप-
मं ॥ ३ ॥ तत्रानूज्ञपतिश्रेष्ठे । विज्ञूतिनरनासुरः ॥ प्रतापतपनः कीर्त्ति-कौमुदीधौतदिङ्-
सुखः ॥ ४ ॥ त्यागज्जोगमहार्यश्रीः । प्रजापालनपंडितः ॥ नंद इत्याख्यया ख्यातो । न्याय-
दुमविदंगमः ॥ ५ ॥ युग्मं ॥ गुरुमंत्री सुरेन्द्रस्य । श्रुतशीलो नलस्य च ॥ उद्धवो वासुदेव-
स्य । श्रेणिकस्याज्ञयो यथा ॥ ६ ॥ तथा तस्य नरेन्द्रस्य । शकडाल इति श्रुतः ॥ मंत्री मं-

चरित्रं

॥ १ ॥

म दर्शने ॥ १७ ॥ अतो मौनं अधदेप । नादादाजापि किंचन ॥ उत्तराशं विना वातं । न
 वर्षत्यवुशेषि हि ॥ १८ ॥ दिनेः कतिपयैः मोऽथ । खिन्नश्चिते व्यंचितयत् ॥ ऊपरं वर्षण-
 मिव । निष्फलाजनि मे स्तुतिः ॥ १९ ॥ स ज्ञातकारणः स्तोत्रु-मरेने मंत्रिणः प्रियां ॥
 येनोपायं विना साध्यं । दुःसाध्यं नैव साध्यते ॥ २० ॥ तथाप्य तुष्टया पृष्टो । वद विप्र प्र-
 योजनं ॥ सोऽवादीनमत्कवित्वानि । त्वद्भर्त्ससौ प्रशंसतु ॥ २१ ॥ तथाप्य जगदं मंत्री । स्वा-
 मिन्नेप द्विजः सदा ॥ कवित्वान्याश्रया कृत्वा । समुपैति नृपांतिकं ॥ २२ ॥ अशंसया च
 युष्माकं । निराशः प्रत्यहं ब्रजेत् ॥ तन्नोचितं यतः संतः । प्राणैरप्युपकुर्वते ॥ २३ ॥ प्रोचै
 मत्युत्तरं मंत्री । मिथ्यात्वं न सतवीम्यहं ॥ सावदन्नैव मिथ्यात्वं । स्यात्कवित्वादिशंसया ॥
 ॥ २४ ॥ मिथ्यात्वं तत्कुदेवादि-वर्णनं यद्विधीयते ॥ अतो मतिन्नमादस्य । माशात्रंशं कथा
 वृथा ॥ २५ ॥ एवं प्रतिदिनं पत्न्या । प्रोच्यतेस्म स वीसखः ॥ अंधस्त्रीवातमूर्खाणा-माश्र-
 हो वलवान् यतः ॥ २६ ॥ अश्रोपरोधतो मंत्री । तद्वचः प्रत्यपद्यत ॥ नद्या शश्वदहंत्या किं
 । दृष्टोऽप्यद्भिर्न ज्ञियते ॥ २७ ॥ पावांते तत्कवित्वानां । पार्थिवस्य पुरोऽन्यदा ॥ अहो न-

त्रवर्षोदामो—ऽत्रवदिप्रकुर्वोन्नवः ॥ ७ ॥ युरमं ॥ प्रेमपात्रं पुण्यवती । पवित्रा परमाहती ॥
 नार्पा लक्ष्मीवती तस्या—ऽत्रवस्त्रक्ष्मीरिव श्रिया ॥ ८ ॥ तस्यान्नूनासुत्रौ पुत्रौ । स्फुलन्नद-
 सिरीयकौ ॥ कुलशीलगुणोदारौ । रूपतः स्मरसोदारौ ॥ ९ ॥

आमन यक्षा यक्षदिव्या । नूता च नूनदिवका ॥ सेणा वेणा रेणा तथा । तरुत्रयः स-
 स विश्रुताः ॥ १० ॥ तत्र वेदयान्नवत्कोशा । कलानां कुलमंदिरं ॥ स्वसौंदर्याङ्गितस्वर्ग—रम-
 णीरामणीयका ॥ ११ ॥ स्फुलिनद्दोऽवसत्तस्या । मंदिरे सुदितोऽनिशं ॥ ततोऽधुनकुलोदार—
 न्तारो निश्चितमानसः ॥ १२ ॥ प्रायश्चायपुरासत्रं । पृथ्वीशं प्रमदावताः ॥ इत्यमर्षां नृप-
 स्यांग—रुहं चक्रे सिरीयकं ॥ १३ ॥ विद्याविशारदस्तत्रा—ऽत्रवद्वररुचिर्दिग्जः ॥ कवीनां वा-
 दिनां वैषा—करणानां शिरोमणिः ॥ १४ ॥ वनाशया धरावीशं । प्रातरेत्यानिकं सुधीः ॥ अ-
 प्तेतरशतैः श्लोकै—र्नधैर्नंदं स शंसति ॥ १५ ॥ नंदोऽप्यस्मै वनं दित्सु—मंत्रिणो मुखमीक-
 ते ॥ मंत्रिमंत्रानुगा येन । राजानः स्युश्चिरायुषः ॥ १६ ॥

सभ्यरदर्शनपूतात्मा । ततो मंत्रीत्यर्षितयत् ॥ संशयैषां कवित्वानां । मत्पानिः स्यान्म-

तावदाहृत मंत्रिणा ॥ ३८ ॥ लौकिकानीहज्ञान्येवं । पठेयुर्मत्सुता अपि ॥ राजाऽनार्या-
पाठयत्ताः । कौतुकी येन नादसः ॥ ३९ ॥ अथ प्रकुपितो राजा । तस्य दानं न्यवारयत् ॥
उपाया मंत्रिणां येन । निप्रहानुग्रहक्रमाः ॥ ४० ॥ सोऽथ व्यञ्जितयत्सत्यो-ऽप्यत्सयोऽहं कु-
तोऽसुना ॥ विगोपितश्च लोकेषु । तत्सर्वं ज्ञवतीहशां ॥ ४१ ॥

अथ प्रपंचं नव्यं सो-ऽमंडयत्स्वप्रसिद्धये ॥ यतः कदिं विना लोके । नारदो नैव तिष्ठ-
ति ॥ ४२ ॥ गंगांतरंद्दुपंतं स । वनं संस्थाप्य धीवत्तात् ॥ व्यसुंचत्तत् दीनार-प्रंथिं गत्वा
स्वयं निधिः ॥ ४३ ॥ गंगां प्रातःकरो स्तुत्वा । हृत्वा यंतं निजांहिणा ॥ आदादमौ धनं धी-
मान् । प्रपंचो नान्यथा यतः ॥ ४४ ॥ दर्शयन्नथ लोकानां । दत्ते गंगेति सोऽब्रवीत् ॥ ततः
प्रसिद्धिरस्येति । प्रथिता पृष्ठीवीतले ॥ ४५ ॥ नूनमैप द्विजः सत्यो । ज्ञानी ध्यानी गुणी क-
विः ॥ गंगदेव्यपि यदत्ते । नंदवदांतितं धनं ॥ ४६ ॥ तत् श्रुत्वा विस्मितो राजा-ऽमात्यभू-
त्स्य जालवी ॥ धनं समीहितं दत्ते । मंत्रिन् सत्यमदोऽपि किं ॥ ४७ ॥ स्थिराणां जाय-
ते लक्ष्मी-रिति लोकश्रुतेः पुनः ॥ दिनमद्यतनं स्थित्वा । प्रातः सर्वं विलोकयेः ॥ ४८ ॥

व्यानि काव्यानी—त्यवदत्सचित्राप्रणीः ॥ १८ ॥

इहं प्रशंसया तस्य । प्रीनः पृथ्वीपतिस्ततः ॥ प्रादात्प्रतिदिनं तस्मै । दिनाराष्ट्रशतं सु-
दा ॥ १९ ॥ तेन राजप्रसादेन । पौरपूज्योऽपि सोऽजनि ॥ राजमान्यस्य वाचापि । जीह्यते
स्तुतुकृतया ॥ १० ॥ केबुच्चित्रासरेवैवं । गतेषु सचिवस्ततः ॥ तेनानर्षकदानेन । दूनो नृप-
मदोऽवदत् ॥ ११ ॥ देव दानं किमेतव—दृष्टास्मै दीयतेऽन्वहं ॥ सोचे ते श्लाघनं दत्ते । सर्व-
मेतद्वयं न हि ॥ १२ ॥ यदि स्वयं वयं दद्याः । किं न दद्याः पुरा ततः ॥ मंती प्रोचे प्रजो-
नासुं । प्रशंसामि प्रतारकं ॥ १३ ॥ स्वकीकृत्याऽप्यकाव्यानि । पुरो वः पापतित्ययं ॥ एत-
त्पठितकाव्यानि । मत्पुत्र्योऽपि पठति यत् ॥ १४ ॥ विस्मितो वसुधाधीशः । संशयाकुलि-
तांतरः ॥ परीकृतुं द्विजातिं तं । प्रोवाचामात्यपुंगवं ॥ १५ ॥ कड्ये त्वमस्य पाठांते । स्व-
सुता अपि पाठ्येः ॥ येनान्यतत्कृतानां च । काव्यानां ज्ञायतेतरं ॥ १६ ॥

एकश्रुतादिपावास्ता । मंत्रिणा निजपुत्रिकाः ॥ ज्वन्त्यंतरितास्तत्र । स्थापिताः स्थिति-
शानिना ॥ १७ ॥ प्रातर्विप्रस्तत्रैवागात् । पूर्ववत्पठतिस्म च ॥ यावत् स्थितोऽस्ति दानार्थं ।

द्वय निजं धनं ॥ शृणु शिक्कां द्वित्रैवं न । शून्यं मोक्ष्यं पुनः क्वचित् ॥ ५९ ॥ इत्युक्त्वा सो-
 र्यायामास । तं श्रुत्वा सर्वसाक्षिकं ॥ तेनासौ तां दशां लेने । या मुतेरपि दुस्सदा ॥ ६० ॥
 मंत्री प्रोचे प्रज्ञोऽत्रासौ । विप्रतारयितुं जनं ॥ सायं स्वयं धनं क्षिप्त्वा । प्रातर्लातीति मूढ-
 वीः ॥ ६१ ॥ साधु ज्ञातमिदं उक्त्वा—त्यालपन्नुपतिर्यथौ ॥ विस्मयस्मेरनयनो । लोकोऽपी-
 त्यवदत्तदा ॥ ६२ ॥ घाटी अंवाहरस्थाने । पानीयाद्या प्रदीपनं ॥ अमृताद्या विषवेशो । य-
 दस्मात्कूटमीदृशं ॥ ६३ ॥ अर्हो कौटिल्यकोटिव—महो कपटपाटनं ॥ अर्हो कैतवकौविल्य-
 महो वंचनचातुरी ॥ ६४ ॥ धिग्गणितस्य पांनिन्यं । यदनेन कुकर्मणा ॥ विप्रा विगोपिताः
 सर्वे । सर्वे शास्त्रं च दूषितं ॥ ६५ ॥ इति लोकोक्तिमाकर्ण्य । सकर्षोऽप्यथ स द्विजः ॥ त
 ज्जितो मुखमात्राद्य । पलाययागान्निजालयं ॥ ६६ ॥

अथ दध्यावयं चित्ते । संत्रिणा भेद्य तत्कृतं ॥ यत्कुधा सिंहाशाह्वल—शत्रवोऽपि न कुर्व-
 ते ॥ ६७ ॥ यदा दत्तोऽस्ति पाशोऽसौ । मयि मत्सरिणासुना ॥ अतो मयापि देयोऽस्य । रं-
 गापाशो ह्यश्रो ध्रुवं ॥ ६८ ॥ ज्ञयं नास्मान्मम कापि । निर्धनस्य द्विजन्मतः ॥ जयमस्यैव

इत्युक्तवा तद्धिनं नूपं । भ्रष्टाप्य कथमप्यसौ ॥ तत्पंचमश्रो ज्ञातुं । प्रैषीतत्तासपूरुपं ॥ ४९ ॥
 शरस्तंवांतरे सोऽस्थान । पक्षीवानुपलक्षितः ॥ वनं वरसुचिं तत्र । न्यस्यंनं ग्रंथिमैकत ॥
 ॥ ५० ॥ तज्जीवितमिवादाय । सोऽपि तां ग्रंथिमादरात् ॥ सचिवस्याप्यार्यामास । सहायैः किं
 न साध्यते ॥ ५१ ॥ प्रातस्तत्रागमनंभ्यः । सचिवादिस्मन्वितः ॥ स्तोतुं सवित्तरं सोऽपि ।
 गंगां प्रववृते जडः ॥ ५२ ॥ स स्तवांते पदाघाता-ञ्चालयन्नथ यत्तर्कं ॥ नाप न्यस्तामपि ग्रं-
 थिं । कूटमंते यतः कटु ॥ ५३ ॥

सोऽथ लज्जात्रयत्रांतः । किमेतद्विति विस्मितः ॥ विह्वलश्चितयामास । वैपरीत्यमदो वि-
 धेः ॥ ५४ ॥ एकतोऽसौ नृपोऽप्यागा-न्मंविमुख्यजनान्वितः ॥ सहसोपस्थितं ह्येत-न्त्या-
 साऽलंजनमन्यतः ॥ ५५ ॥ मंत्रयश्रोचे त्वया विप्र । न न्यस्तं ह्यत्र किं धनं ॥ कदाचिद्वैवतो
 हि स्या-द्विदश्वस्यापि विस्मृतिः ॥ ५६ ॥ अथवा न्यस्तमप्येत-दृहीतं किमु केनचित् ॥
 नैतत्संज्ञायते येन । नंदनूमौ न तस्करः ॥ ५७ ॥ किमेवं वीक्षते नीचैः । प्रदत्से नीतरं च
 किं ॥ उक्तमेवाश्र वेदांते । धूर्तो धृष्टो हि मौनज्ञाक् ॥ ५८ ॥ मा विपीद गृहाणेद-मुपव-

वनांतोऽध्य क्रीप्तो बालान । दत्त्वा दत्त्वा सुखादिकां ॥ सर्वेष्वपि पश्चिन्नेवं । पाठयामास
न द्विजः ॥ ८१ ॥ राजा न वेत्ति यदसौ । शकनातः करिष्यति ॥ व्यापाद्य नंदं तद्भाज्ये ।
श्रीयकं स्थापायेष्यति । ८२ ॥ राजपात्यां ब्रजन् राजा । श्रुत्वा तदाकथमन्यदा ॥ विस्मि-
तश्चितयामासा—ऽनंजाळं श्रूयते किमु ॥ ८३ ॥ अथवा सत्यमेवदं । यतो लोकोऽप्यदः पठेत्
॥ नारीबालवचोऽसौष—मसौषं देवदर्शनं ॥ ८४ ॥ समग्रामथ सामग्रीं । चरैर्गोहेऽस्य वीक्ष्य
नः ॥ नंजातनिर्णयः स्फार—मत्सरो ह्यध्वितयत् ॥ ८५ ॥ अहो क्रूरः कृतद्वोऽसौ । मंती
चेन्मय्यपीदृशाः ॥ तदवश्यं निहंतव्याः । सकुटुंबोऽपि जालुवत् ॥ ८६ ॥ एवं क्रुद्धो नृपो या-
व—दातीनोऽस्ति निजासने ॥ तावदेत्यानमनमंती । नृपोऽनूच्च पराङ्मुखः ॥ ८७ ॥ नीतो
मंती मुद्गं गत्वा । पुत्रमूचे स्थिरीयकं ॥ जीवयाथ नृपे क्रुद्धे । कुटुंबं मम मृत्युना ॥ ८८ ॥
नोचेत्सर्वमिदं नृपो । हनिष्यति कुटुंबकं ॥ नायुक्तमप्यदो येन । लोकेऽपि श्रूयते वचः ॥
॥ ८९ ॥ त्यजेदकं कुलस्यार्थं । ग्रामस्यार्थं कुलं त्यजेत् ॥ ग्रामं जनपदस्यार्थं । आत्मार्थं
पृथिवीं त्यजेत् ॥ ९० ॥ ततो नृपं नमंतं मां । वत्स खड्गेन धातयेः ॥ लाजनेदी यतस्तद-

मर्थेन । नयं नवति नान्ने ॥ ६९ ॥ यदा प्रायेण लोकेऽत्र । पूर्णस्यैव नयं नवेत् ॥ वि-
धुंतुदोऽपि यच्चंद्रं । प्रसते पूर्णिमादिने ॥ ७० ॥ यथा घटोबुपूर्णोऽपि । कर्करेण विजिघ्रते ॥
पादः प्रौढोऽपि वा स्वल्प-कंटकेनापि विध्यते ॥ ७१ ॥ तथासौ नृपमान्योऽपि । सत्चिवः
शक्तिमानपि ॥ मयोपायेन हंतव्यः । किमुपायैर्न साध्यते ॥ ७२ ॥

कुठारेण सदर्भेन । सुवेदः स्याद्यथा हुमः ॥ तथा स्यान्नियुत्तयाश्च । सुखहेद्यो ह्यसौ
मया ॥ ७३ ॥ वर्यवीर्याग्निगमेण । रामेणापि विज्रीपणः ॥ रावणोऽहितये सस्यग् । स्वीकु-
तोऽनूदनीष्टदः ॥ ७४ ॥ तृणैस्तृणानि बध्यते । लोहं लोहेन कुर्यते ॥ इति लोकोक्तिर्लोऽप्य-
स्य । निजः कोऽप्यादृतो वरं ॥ ७५ ॥ इत्यालोच्य समं मंत्रि-दास्या मैत्रीमसौ व्यधात् ॥
नारत्यकृत्यविधौ सीमा । प्रायो दुष्टात्मनां नृणां ॥ ७६ ॥ लेखशाखां पुरे प्रौढां । पाठयन्
कपटोत्कटः । सुपकस्येव मार्जार-स्तस्य विज्ञायवैकृत ॥ ७७ ॥ विवाहे श्रीयकस्याश्च । प्रा-
ज्ञताय महीपतेः ॥ सामर्थ्यं रज्यमानां सो-ऽज्ञासीदासीसुखात्तदा ॥ ७८ ॥ तदेव हिङ्मा-
साद्य । शाकिनीव डराशयः ॥ हृदि प्रमुदितो जङ्गे । खिण् नीचजनजुंजितं ॥ ८० ॥

वनांतोऽन्यत्र मागमः ॥ सोऽथ तत्र गतो धीमान्नेवं चित्ते व्यचिंतयत् ॥ ९ ॥

यस्याः पितुर्मुक्तिर्जज्ञे । यथा परवशो नरः ॥ लोकद्वयं यतो याति । मुदां तां कः श्र-
येत्सुधीः ॥ ३ ॥ यथैकमुद्या मरुथै-मुदापंचकमाप्यते ॥ पाणौ पादे सुखे कंठे । गेहे सा
धीयते कथं ॥ ४ ॥ इह लोके परं दुःखं । परलोके च दुर्गतिः ॥ यस्याः संपर्कतः पुंसां ।
सा मुदा मुदिता भुजा ॥ ५ ॥ नाशानं न शयनं न मङ्गलं । स्यात्कदापि समये नियो-
गनां ॥ किंच नान्यदपि शर्मसाधनं । तद्धनेऽपि सति रंकका भ्रमी ॥ ६ ॥ अधिकाराच्चिन्नि-
र्मासै-मार्तापत्प्राच्चिन्निर्दिनैः ॥ शीघ्रं नरकवांता चे-द्विनमेकं पुरोहितः ॥ ७ ॥ आश्वतरीणां
गर्जां । दुर्जनसैत्री नियोगिनां लक्ष्मीः ॥ स्थूलत्वं भ्ययधुन्नवं । विना विकारेण नाप्यंते । ८।
मुदाणां जिनमुद्दयं । प्राह्या यत्संगतो जनः ॥ इह लोके जगद्व्यथः । परलोके महासुखी ॥
॥ ९ ॥ इत्यालोच्य स्वयं तित्वा । प्रावृतं रन्नकंबलं ॥ कृत्वा रजोहतं नूप-मन्येत्यादोऽवद-
द्वचः ॥ १० ॥ धर्मलाजोऽस्तु ते राज-ज्ञातोचितमिदं मया ॥ विस्मितोऽवगन्तुपः सुष्टु । नि-
वेद्वेः स्वीकृतं व्रतं ॥ ११ ॥

इति-स्तर्कयंति विशेषतः ॥ ९१ ॥ श्रुत्वैति शोकसंसार-संज्ञतः पितृदत्तश्रवाः ॥ आः पापं
 न शूलोमीति । श्रुत्वधीः सोऽज्ययात्तदा ॥ ९२ ॥ मंत्रयुचे वत्स विद्मोऽसि । वचो मन्यस्व
 मे हितं ॥ निव्रतो मां नृपद्वेनात् । किंचित्ते नास्ति दूषणं ॥ ९३ ॥ सोऽप्र मेने तदादिष्टं ।
 तत्तथैवाकरोच्च सः ॥ राजांचे किमदोऽकार्षी-र्हा हा श्रीयक दुर्मते ॥ ९४ ॥ श्रीयकोऽवग्-
 वित्रो यो वो । नेष्टो नोऽपि तथैव सः ॥ स्वामिवैरीति संज्ञाव्य । हतोऽप्येव न दूषते ॥ ९५ ॥

कृतबोधवद्देहिकं समाह । श्रीयकं ज्ञपतिस्ततः ॥ ग्रहाणेमां पितुर्मुदां । तद्वन्नव च सं-
 त्रिराट् ॥ ९६ ॥ सोचे वृद्धोऽस्मि मज्जाता । स्थूलन्नद इति श्रुतः ॥ कोशाग्रहे गुणग्रामा-
 त्त्रिरामः सुजगाप्रणीः ॥ ९७ ॥ तुष्टो राजा विशेषेण । तमथाजूहवत्ततः ॥ यतो त्त्रिपकन्तु-
 यामात्था । वृद्धा एव प्रशंसिताः ॥ ९८ ॥ सोऽपि दादन्नवर्षांते । तदा नृपनरेरितिः ॥ निर्ध-
 यौ तद्ग्रहात्किंचि-ञ्चिंताचकितचेतनः ॥ ९९ ॥ क्रमान्तुपातिकं प्राप्तः । प्रणनाम नरेश्वरं
 ॥ ज्ञपः प्रोचे गृहाणेमां । मुदां मुदितज्ञाजवां ॥ १०० ॥ सोऽवममुदासुपादास्ये । विचार्यैव
 ॥ १०१ ॥ विमृश्य विहितं कार्यं । विक्रियां याति यन्न हि ॥ १ ॥ राजांचे चिंतयाशोक-

दुः स्त्रीवशा द्वि किं ॥ ११ ॥ विद्राघ तं तथा विभं । कृतार्थाऽनूत् सिरीयकः ॥ उपार्थे प्र-
 वृत्ते प्राप्ते । नोपेयं कुर्वन्नं यतः ॥ १३ ॥ शकडालमहामात्य-मूर्तेः प्रभृति स द्विजः ॥ निः-
 शङ्को राजसंवापै । प्रवृत्तः प्रतिवासरं ॥ १४ ॥ शकनालगुणग्रामं । स्मृत्वा नूर्पोऽन्यदावद-
 त ॥ सन्नायां सन्ध्यालोकानां । पश्यतां श्रीयकाग्रतः ॥ १५ ॥ शर्को न्नर्को महामात्यः ।
 शकडालोऽन्नवन्मम ॥ एवमेव मूर्तो यत्त-ह्लाधते शाल्यवद्भृशं ॥ १६ ॥ श्रीयकोऽप्यवदद्देव ।
 दौपः स्तोकोऽपि तेऽन्न न ॥ मद्यपोऽयं वररुचिः । सर्वपापमदो व्यधात् ॥ १७ ॥ विस्मितो-
 ऽन्नानृपः सत्यं । मद्यपोऽयं द्विजः किमु ॥ श्वो बोऽसुं दर्शयिष्यामी-त्यवदत् श्रीयकः पुनः
 ॥ १८ ॥ द्वितीयेऽह्नि श्रीयकोऽपि । सन्नयानामीयुषां सदः ॥ शिकित्तेन स्वपुंसां डा-गोकैकं पद्म-
 मार्पयत् ॥ १९ ॥ तदा तत्रोपविष्टस्य । मंत्री वररुचेः पुनः ॥ दापयामास मदन-फलजा-
 तितमंबुजं ॥ ३० ॥ तेन प्रातेन सद्योऽपि । व्याकुलीन्नूतमानसः ॥ रात्रिपीतां चंद्रहास-स-
 द्विरां सोऽवमत्ततः ॥ ३१ ॥ धिक्कृतो निखिलैर्दोकै-र्निर्ययौ सदसस्तदा ॥ पातकं पातयत्येव
 । यद्गुणमपि निर्मितं ॥ ३२ ॥ प्रायश्चित्तं दडुर्विप्राः । स्मार्त्तस्त्रितस्य नृपाङ्गया ॥ सुतसत्रपुषाः

दधौ राजा मिपादेप । ध्रुवं कोशाग्रहं गमी ॥ अतः प्रासादशृंगस्थ—रतं गह्रंतं व्यतीक-
 यत् ॥ १२ ॥ मृतकेन्द्र्यो जनो यत्र । ध्रुत्करोति पदायते ॥ तस्मिन्मार्गेऽपि स ययौ । निर्वि-
 कारमना मुनिः ॥ १३ ॥ तेनाथ नूनता मंत्री । श्रीयको विदधे तदा ॥ स्थूलन्नदस्तु संजू-
 ति—सुरैः शिष्योऽन्नवत्पुनः ॥ १४ ॥ श्रीयकोऽथ महामंत्री । स्वभ्रातुः स्नेहतः सदा ॥ को-
 शायाः सद्ने याति । वंधुरस्नेहो हि दुस्त्यजः ॥ १५ ॥ स्थूलन्नदस्ता सान्यं । पुमांसं न स-
 मीहते ॥ उत्तमेपु यतः स्नेह—स्तादशामपि तादृशः ॥ १६ ॥ स्थूलन्नदवियोगार्ता । श्रीयकं
 वीक्ष्य साऽरुदत् ॥ इद्रेह यतो दुखं । दुःखार्त्तानां नवीन्नेत् ॥ १७ ॥ श्रीयकोऽप्यवदत्कोशां
 । विज्ञायवदनस्तदा ॥ शृणु श्रव्यं वचो भ्रातृ—जाये मे युक्तिसंयुतं ॥ १८ ॥ यदस्माकं मृतं-
 स्तातः । सोदरौऽन्नञ्च यद्वती ॥ नर्त्तस्ते यद्वियोगश्च । तत्रायं कारणं द्विजः ॥ १९ ॥ द्विजो-
 ऽयमुपकोशायां । त्वज्जाम्यामस्ति रागवान् ॥ यावतावत्खलस्यास्य । कुरु कांचित्प्रतिक्रियां
 ॥ २० ॥ उपकोशां निजां जामिं । तथा वद मनस्विनि ॥ विप्रतार्य विधत्सेऽसुं । मद्यपाने रतं य-
 था ॥ २१ ॥ तद्वचः सा प्रतिज्ञायो—पकोशामप्यमानयत् ॥ तद्वाक्यान्मद्यपः सोऽन्न—न्न कु-

धनं ॥ ४४ ॥ सुकरा सजुरोः सेवा । सुकरा शास्त्रसंगतिः ॥ सुकरा सत्क्रिया लोके । दुःकरं
 चित्तशोधनं ॥ ४५ ॥ जलकालनया वस्त्रं । वह्नितापनयार्जुनं ॥ यथा निर्मलतामेति । चित्तं
 कामजयात्तथा ॥ ४६ स टुक्करतरः प्रायः । प्राणिनामविवेकनां ॥ सुजया रिपवो वाह्या ।
 दुर्जया ह्यांतराः पुनः ॥ ४७ ॥ मत्तेजकुंजददने भुवि संति शूराः । केऽपि प्रचंसुगाराजज-
 येऽपि शक्ताः ॥ किंतु त्रीमि वलिनां जत्रतां पुरस्तात् । कंदर्पद्वर्द्धने विरला मनुष्याः ॥
 ॥ ४८ ॥ अथवा—श्लाय वह्नौ बहवो विजंति । शस्त्रैः स्वगात्राणि विदारयंति ॥ कुञ्जालि
 चित्राणि समाचरंति । मारारिवीरं विरला जयंति ॥ ४९ ॥

यौवनेऽसौ स्मरजयो । विशेषाद्विपमंगिनां ॥ दुस्तरोऽद्विधः स्वजावेन । किं पुनर्ग्रीष्म-
 ज्ञीपणः ॥ ५० ॥ यतः—अतिवाहितमतिगहनं । विनापवादेन यौवनं येन ॥ दौषनिधाने ज-
 न्मनि । किं न प्राप्तं फलं तेन ॥ ५१ ॥ ये न स्वदंति ते दक्षाः । कृष्णकेशतमोज्ञे ॥ वा-
 ङ्के तु सदाद्योति—शिरःस्पृष्टवितेंद्रुतः ॥ ५२ ॥ ततः समग्रसामग्री—संज्ञवे सति सांप्रतं ॥
 कृत्वा कामजयं कुर्वे । स्वं कृताश्रमकटकं ॥ ५३ ॥ एवं सद्भ्यानवान् स्पृष्ट-ज्ञोऽपि सुतपः-

पानं । तेन मृद्युमवाप सः ॥३३॥ यतः—डुष्टानां दुर्जनानां च । पापिनां क्रूरकर्मणां ॥ अ-
 नाचारप्रवृत्तानां । पापं फलति तद्वेदे ॥ ३४ ॥ अथ श्रीस्पृष्टवज्रोऽपि । विहरन् गुरुनिः स-
 मं ॥ चित्ते चिंतामिमां चक्रे । चारित्र्यचतुराशयः ॥३५॥ एकैकयोगयोगेन । ययुर्जीवाः परंप-
 दं ॥ अतंता इति जैर्नेद-आसनज्ञानिनो जगुः ॥ ३६ ॥ पुलिंदः प्राग्जवे पंच-परमेष्ठिपराय-
 णः ॥ राजपुत्रोऽज्वद्वाज-सिंहः सिंहपराक्रमः ॥ ३७ ॥ अशोको मातिकः पूजां । प्रथय-
 त्त्वनिः सुभैः ॥ जवे जवे नवनवां । संप्राप परमां रमां ॥ ३८ ॥ संगमोऽपि सुनेर्दाना-
 दाप सर्वाधसंगमं ॥ सुदर्शनोऽपि शीलेन । देवा लेने महोदयं ॥ ३९ ॥ दंडणाद्यास्तपस्त-
 प्त्वा—ऽकलयन् केवलश्रियं ॥ ज्ञावतो जराथास्तै-ऽज्वन् भुवनजूपणं ॥ ४० ॥ एवमेकैक-
 संयोग-प्रयोगप्रगुणाशयाः ॥ सुक्तिमापुरतः सम्यग् । योगमेकमहं श्रये ॥ ४१ ॥

सुकरं मलधारित्वं । सुकरं डुःकरं तपः ॥ सुकरः संवरोऽक्ताणां । डुःकरं चित्तशोधनं ॥

॥ ४२ ॥ सुकरं वनवासित्वं । सुकरं शैलसेवनं ॥ सुकरः सरितां संगो । डुःकरं चित्तशोव-

नं ॥४३॥ सुकराऽतापना तीव्रा । सुकरं मौनधारणं ॥ सुकरं चोर्ध्वसंस्थानं । डुःकरं चित्तशो-

पुष्टं विना कष्टं । नाप्येत विमदं फलं ॥ ६४ ॥ दृष्ट्वा तेषां तपस्तीक्ष्णं । सिंहासपरिधट्टिकाः ॥
 भामं गता यतो लोके । तपस्तेजोऽतिडुस्सहं ॥ ६५ ॥ अथ श्रीभूतजदोऽपि । नत्वा गुरुप-
 दांबुजं ॥ धन्यमन्यश्चक्रनाप । क्रमात्कोशागुह्यांगणं ॥ ६६ ॥ वर्माग्निः प्रदेवे तेन । नोच्चकै-
 नैव सादरं ॥ निर्विशेषमनस्काः स्यु-र्यतः नर्वत निर्ममाः । ६७ ॥ तं दृष्ट्वा मुदिता दासी ।
 मयूरीव महंबुदं ॥ कोशापुरः प्रमोदेन । गत्वोवाच वचस्विनी ॥ ६८ ॥ वर्द्धाप्यसे विविङ्के-
 त्वं । खेदं त्यज सुखं तज ॥ मन्यसे त्वं सुरादीनां । कृते यस्योपयाचितं ॥ ६९ ॥ क्लिश्यसे
 विविधैः क्लेशैः । खिद्यसेऽतिघनं हृदि ॥ पूढसि प्रत्यहं प्रज्ञान् । क्षुयानिदे विमुंचसि ॥ ७० ॥
 विशेषाद्यस्य ते जातो । वासरो वत्सरोपमः ॥ मासः प्राणप्रवासात्तः । ज्ञतयामा च शर्व-
 रो ॥ ७१ ॥ स ते प्राणप्रियो तर्जा । नाग्यैर्जोगपुरंदरः ॥ संप्राप्तो द्वारदेशेऽस्ति । यतिवेष-
 धरोऽयुना ॥ ७२ ॥ इति तद्वाक्यमाकर्ण्य । सान्नुड्ध्ववसिता सुधा ॥ वारिसिका सुवह्नीव ।
 दत्तस्नेहव दीपिका ॥ ७३ ॥

अहो नाग्यमहो नाग्यं । पुण्यं जागरितं मम ॥ एवं बुवाणा संप्राप्ता । तत्र यत्रास्य-

परः ॥ विद्वत्प नूतदे नूयः । पाटवीपुत्रमाणभत् ॥ ५४ ॥ तत्र स्वपरपोर्त्तानं । नूयांसं वी-
 द्य सूरयः ॥ चतुर्मासीकृते तस्यु-ईका तात्रार्थिनो यतः ॥ ५५ ॥ वर्षाकालसुखेऽन्येषु-राग-
 न्य गुरुसन्निधौ ॥ साधवोऽसाधयज्ञाना-न्निप्रहानिति साग्रहाः ॥ ५६ ॥ साधुरेकोऽवदत्तत्र
 । प्रज्ञो सिंहगुहान्तरे ॥ चतुर्मासीमवस्थाये । कर्तेत्सर्गं तपोवितः ॥ ५७ ॥ द्वितीयोऽवग्-
 विज्ञो पूर्व-युक्त्यैव जपदाहृया ॥ स्थायाम्यहं स्थिरस्वांतः । कूपकांचितदास्त्रिणि ॥ ५८ ॥
 ततः प्रोचे तृतीयोऽपि । तेनैव विधिना विज्ञो ॥ स्थायामि जीमभुजग-वितान्येषां न-
योष्ठितः ॥ ५९ ॥

यावद्योगयन्मुनीन्मत्वा । गुरुस्नानन्वमन्यत ॥ तावन्नत्वा पुरो नूय । स्थूलजज्ञोऽब्रवी-
 दिति ॥ ६० ॥ प्रज्ञोऽहं पन्नरसाहारः । कोशया मंदिरोदरे ॥ चतुर्मासीं विधास्यामि । यु-
 धमदादेशतो मुदा ॥ ६१ ॥ जपयुज्य गुरुः स्माह । वत्स वात्सल्यसागर ॥ निर्वहैः सुकृतं
सुष्टु । स्थितिरेषा सतां यतः ॥ ६२ ॥ सोऽपि तद्वचनं चारु । तथेति प्रत्यपद्यत ॥ इष्टवत्त्वं
यतः पुंसा-ममृतादतिरिच्यते ॥ ६३ ॥ अथाद्यास्ते त्रयोऽप्युक्त-स्थानेषु यतयो ययुः ॥ यतः

॥ विश्रान्पति वरज्ञायां । प्राप्य श्रान्तो यतः स्फुटं ॥ ८५ ॥ प्रावृत्क्रान्तेऽथ संप्राप्ते । व्यसं
 द्योम धनैर्धनैः ॥ पानीयप्रकुरैः पूज्यी । धारासारैस्तदंतरं ॥ ८६ ॥ वारिदा विद्युद्व्योतैर्वि-
 श्वं वीक्ष्योत्साजितैः ॥ धोपयंतीव न स्थूल-जडादन्यो मुनिः कितौ ॥ ८७ ॥ नूतनांशोधरां-
 शोभि-र्नीमिंरुकिता तदा ॥ चित्रं तत्र मुनेः क्षेत्रे । न पुनर्मदनांकुरः ॥ ८८ ॥ जिह्वाना प-
 रिवेपाद्यैः । सूंष्टारप्यनूतदा ॥ ज्ञानोद्योतस्तथैवास्य । मुनेरासीत्प्रज्ञास्वरः ॥ ८९ ॥ तदा-
 नूत् केतकामादै-मंदुरैर्भ्रमरभ्रमः ॥ महर्षेर्नो पुनस्तस्य । सुस्थिरस्य मतिभ्रमः ॥ ९० ॥ त-
 स्मिन्नवसरे हंसाः । सरांसि सहसाऽप्यजन् ॥ गुणहंसाः पुनर्नोऽस्य । सदा स्वहं तु मानसं
 ॥ ९१ ॥ पदार्था नीरसा येऽत्र । सरसास्तेऽत्रवन् समे ॥ सदा ज्ञांतरसासकं । विनैकं तं
 महामुनिं ॥ ९२ ॥ तस्मिन् वर्षांप्रकपेऽनू-ज्ञेदो दार्ढ्यनृतामपि ॥ साधोस्तस्य पुनः शील-
 सुमेरोर्न कथंचन ॥ ९३ ॥ अथाहंकारसन्नार-स्फारो मारो मनस्यथ ॥ चिंतयामास्त्वानेवं
 । दार्ढ्यमस्य विलोक्यतां ॥ ९४ ॥ बाहं मदीयो नूत्वासौ । शत्रूणां मिलितोऽधुना ॥ तदा-
 ज्ञां मालिना धत्ते । तद्वेपं कलयत्यतं ॥ ९५ ॥

सौ मुनिः ॥ १४ ॥ करौ नियोज्य विनया-न्नतांगी सा मुगेकला ॥ सुधामधुरया वाचो-वाच
 वाचंपमंश्वरं ॥ १५ ॥ सनाथा नाथ ज्ञाताहं । फलितं मे मनोरथैः ॥ यत्तत्राऽर्चित्तोऽद्या-
 नू-त्सदसैव समागमः ॥ १६ ॥ वसंतुर्तुं विना पिकया । रथांगया वा रविं विना ॥ यथा का-
 लः करावः स्या-त्त्वां विना नूतथा मम ॥ १७ ॥ प्रजो पुण्यजरं प्राप्ता । सप्रसादं प्रसीद मे
 ॥ सर्वत्र स्नेहताः संतः । किं पुनः स्नेहले जने ॥ १८ ॥ त्वं मे गतिर्मतिस्त्वं मे । त्राणं त्वं
 मम जीवितं ॥ श्वासस्त्वं मे हृदाधारो । बहिरद्यापि किं ततः ॥ १९ ॥ स्माह श्रीस्थूलज-
 ङ्गपि । नवतः किंचिदुपाश्रयं ॥ चतुर्मासीकृते याचे । यतिस्थितिरियं यतः ॥ २० ॥

सोचे नाथ निजाधीने । पदार्थे पार्श्वना वृथा ॥ यन्मदीयं मदीयस्य । तत्रे स्यान्निस्रितं
 न किं ॥ २१ ॥ नैवं वद मुनिः स्माह । सोपचारमिदं वचः ॥ अणुगागा वयं येन । परगेह-
 निवासिनः ॥ २२ ॥ अप्र सा चिस्मिता इध्यौ । नवीनोऽयमिवाजनि ॥ तथाप्यंतर्गृहे प्राप्नो
 । व्याप्तो त्रोगैर्न विष्यति ॥ २३ ॥ पुनः स्मेरानना स्माह । साधुं सोपाश्रयाश्रिनं ॥ विशाला
 चित्रशालास्ति । योगया चेद् गृह्यतां ततः ॥ २४ ॥ इत्युक्ते तामलं चक्रे । सुनिर्देवमिवायमा

को हि चंदनकाननं ॥ ५ ॥ एकस्य नरमात्रस्य । कृते जन्मजितं यशः ॥ द्वारयेत्को बुधो
यस्माद् । युद्धस्य विषमा गतिः ॥ ६ ॥ यतः—

पुष्पैरपि न योद्धव्यं । किं पुनर्निजिनायुधैः ॥ युद्धे विजयसंदेहः । प्रधानपुरुषक्षयः ॥
॥ ७ ॥ अतश्चैनं यतिं विप्रं । मर्मज्ञं स्वगुह्यगतं ॥ मुंच मुंच विनाप्येनं । विश्वं जेता यतो
जवान् ॥ ८ ॥ पादस्यैकस्य जंगे किं । खंजः ज्ञतपदी ज्ञेवत् ॥ विद्वैरेकस्य शोषे किं । न्यु-
नाऽयं स्यान्मद्वंबुधिः ॥ ९ ॥ एवं तस्या वचः श्रुत्वा । पुनः प्रीवाच मन्मथः ॥ मुग्धे वाढं
त्रिमूढानि । न तत्त्वज्ञासि सर्वथा ॥ १० ॥ विद्वै स्वद्वेषेऽपि पीतः किं । पाथोर्धौ नैव मज्जति
॥ न दुग्ं गृह्यते वैरी—दुर्गांशो पातितेऽपि किं ॥ ११ ॥

एकस्मिन्नजिते भवौ । सर्वमप्यजितं ज्ञेवत् ॥ एकदापि सती कुप्त—शीला स्यादसती
मदा ॥ १२ ॥ उर्षकां न बुधः कुर्यात्—दृष्टारोगरिपुष्विद्वद् ॥ उर्षेकिता हि वद्धते । वर्द्धिता दुः-
खदापिनः ॥ १३ ॥ वैश्वैश्वानरव्याधि—वाद्द्वयसनलक्षणाः ॥ महानर्थाय जायंते । वकाराः
पंच वर्द्धिताः ॥ १४ ॥

तत्पदं पौषपत्येप । मत्पदकथकां कथा ॥ इयताप्यस्य नो तृप्ति-रागात्स्थानेऽपि यन्म-
 म ॥ ए६ ॥ तदसौ शक्तिमानस्तु । हंतव्यो व्रतवार्थेपि ॥ शतृजितं सहंते हि । न स्तोत्रम-
 पि मानिनः ॥ ए७ ॥ यतः—वैश्वानरः करस्पर्शी । मृगैः श्वापदस्वनं ॥ क्लियाश्च रिपुके-
 पं । न सहंते कदाचन ॥ ए८ ॥ शैला येनाग्निना दग्धाः । पुरः के तस्य पादपाः ॥ जत्पा-
 दित्ता गजा येन । का वायोस्तस्य पुंजिका ॥ ए९ ॥ योऽहं हुंकारमात्रेण । विजेतुं विश्वम-
 प्यलं ॥ अहंपूर्विकया यं मां । सेवंते देवदानवाः ॥ ए१० ॥ तस्य मे पुरतः कोऽयं । यतिर्नू-
 तनतापसः ॥ यन्मयासौ जितपूर्वः । तद्विस्मयः कथं जडः ॥ १०० ॥ इति कौषोड्विंशोऽध्या-
 य-द्योऽहुमुत्तिष्ठते स्मरः ॥ रतिः ससंभ्रमा तावत् । पप्रञ्च कोषकारणं ॥ १ ॥ सोऽपि संकप-
 तस्तस्यो-दंतं नं मूढतोऽब्रवीत् ॥ रिपूकर्षे हि सावर्द्धं । मनः प्रायो मनस्विनां ॥ १ ॥ वृ-
 तांतं तं समाकर्ण्य । साप्यन्नद्विस्मिता तदा ॥ दृष्टे श्रुते वा नभ्येऽर्थे । विस्मयी को न जा-
 यते ॥ १ ॥ पुनर्विचार्य चतुरा । स्मरं स्माह रतिस्तदा ॥ नाथ कुमरिपून्माथ । विचारय व-
 चो मम ॥ ४ ॥ को नाम कीलिकाहेतोः । प्रासादोऽहेदमिञ्जति ॥ जस्मने जस्मसात्कुर्यात् ।

तंप्रति ॥ १५ ॥ न दिशो विदिशो नापि । नाकाशं न ख काक्ष्यपी ॥ आर्त्तोकि केवलं लौ-
कैः । शराद्वैतमयं यथा ॥ १६ ॥ स्थूलन्नद्देशिषि विज्ञाय । स्मरं प्रकटमत्सरं ॥ सदृशानम-
हामात्य-शक्तिसंशोत्रिविक्रमः ॥ १७ ॥ पंचांगयोगयोगेन । कृतपंचांगरक्षणः ॥ सलीलं शी-
लसन्नाही । जिनादेशशिरस्ककः ॥ १८ ॥ चारुचारित्रसङ्गंध-सिंधुरस्कंयसंगतः ॥ सुनिर्म-
लतरभयान-करवातकरालितः ॥ १९ ॥ सत्क्रियाफलकापास्त-शत्रुशास्त्रजरः स्वयं ॥ विवेका-
दिमहाधीर-धीरविस्फारितांतिकः ॥ २० ॥

शामादिसुतसंदोह-संज्ञावितसमीपकः ॥ संयमादिधुसामंत-संगसंश्रामन्नृत्तरः ॥ ३१ ॥
श्रुतज्ञानपरावर्त्तो-पदेशपठनस्वनः ॥ रणसूर्यगणोद्देक-विश्ववितरिपुत्रजः ॥ ३२ ॥ पूर्वोपमा-
नसंज्ञार-स्मरणोद्गमत्सरः ॥ न्नसंयन्नति तं योऽहु-मर्ढौकत दृढाशयः ॥ ३३ ॥ रे रे काम
जगद्दाम । जगदैरिन् दुराशाय ॥ फट्युवट्छिन्न वाचात् । किं दृष्यसि सुधा जड ॥ ३४ ॥ रे
रे स्वयमनंगोऽसि । सहायास्तेऽवलाः पुनः ॥ तातोऽपि ते मनः क्लीवं । तूजवच्चानिचंचत् ॥ ३५ ॥
तत्किं केन बलेनैवं । मधमुद्धसे सुधा ॥ प्रसिद्धापि श्रुता नास्ति । नीतिरेयापि किं त्वया

तस्माद्दियुरयं वेद्यो । मा न्नैषीः स्नेहकार्तरं ॥ जगज्जैत्रगुणं त्वं मां । प्रागपि ज्ञातव-
 त्यति ॥ १५ ॥ अथ स्माह रतिः स्वामिन् । युक्तमेव त्वयोदितं ॥ तथापि सज्जय निजं । सै-
 न्यं नीतिरियं यतः ॥ १६ ॥ यतः—एको ध्यानमुन्नौ पाठः । त्रयो गीतं चतुः पद्यं ॥ पंचस-
 त्त कपिं कुर्यात् । संग्रामो बहुज्जिर्जनैः ॥ १७ ॥ यतः—तुलैराज्ञायते गेहं । तंतुज्जिर्बधयेत
 गजः ॥ इति मत्वा विजो विदि । समुदायो जयावहः ॥ १८ ॥ इति तद्वचनव्यक्त—युत्तया
 कामोऽपि रंजितः ॥ कणाददैन्यः सैन्यसंवृतः शीघ्रमन्नूदिति ॥ १९ ॥ रागह्वेपादिसामंत—सं-
 मतोत्तममानसः ॥ मिथयात्वात्त्रिषडुर्मंत्रि—मंतमंतितपरौरपः ॥ २० ॥ गर्वाधुरगजारूढः ।
 स्नेहसत्राहशोभितः ॥ हास्यादिसवत्स्वीय—सुतश्रेणिसमावृतः ॥ २१ ॥ क्रोधाद्दुर्द्वारकुद्-
 योषधोरणिबंधुरः ॥ निजौजसा जगन्मन्य—मानो मानोभितस्तृणं ॥ २२ ॥ गीतसंगीतसंज्ञा-
 र—संज्ञतस्वरसंचयैः ॥ कतडुडुनिनिःस्वान—पटहादिपटुध्रमः ॥ २३ ॥

सुचन्नुदारहंकारान् । गर्जनयुजितं स्मरः ॥ दूरापाती शीघ्रवेधी । दुर्दौके योद्धुमुद्धरः
 ॥ २४ ॥ कुडलीकतडुध्रान—कोदंडो विषयाशुगान् ॥ विविधान् विविधकैपै—स्तप्रा चिकेप

पीठे । पक्षपत्रमिव कलात् ॥ महन्निर्मिता स्पर्धा । पतनाय यतो नवेत् ॥ ४७ ॥ नष्टाः
 क्रीडादयः सर्वे । हते तस्मिन्महीपते ॥ अरकाः कापि तिष्ठन्ति । चक्रे नष्टेऽपि किं दृढाः ॥
 ॥४८॥ अथ प्रसूदितैर्वै-श्वके जयजयारवः ॥ तादृग्प्रवीरजैत्रेऽस्मिन् । को न विस्मयवात्
 जनः ॥ ४९ ॥ अथ कोशान्निधा वेदया । रतिवेदया तदा सुदा ॥ कदलीगर्भगौरांगी । चंद्-
 वक्त्रा सुगेहणा ॥ ५० ॥ जयंती गमने क्लृप्ता-स्तर्जयंती युवां गिरा ॥ क्षोत्रयंती दृशा वि-
 श्वं । मोहयंती रुचा जनं ॥ ५१ ॥ रूपतः किल रंजिव । सौभाग्यात्सुरसुंदरी ॥ लक्ष्मीर्वा-
 वण्यतो वापि । प्रत्यहं दमामुपागता ॥ ५२ ॥ रणत्कनकमंजीरा । स्फुरद्धारगता हृदि ॥
 उषात्कांचीकलापा च । चवन्निर्मलकुंजला ॥ ५३ ॥ दिव्यांगरगसौरन्य-न्नरवासितविड्मुखा
 ॥ दुर्कृतैः सुकुमाक्षैश्च । सर्वताऽपि सुगोचिता ॥ ५४ ॥ स्वन्नावसुन्नगा सार-शृंगारेण वि-
 नूयिता ॥ जगन्मोहनवल्लीव । मुनिपार्श्वेषुपाययौ ॥ ५५ ॥ पद्मिः कुलकं ॥
 अथ यौवनतंयोग-दृष्टितानेकविभ्रमा ॥ व्यनाद्विसुद्धतेवैषा । मुनिसेवांतिके तदा ॥
 ॥ ५६ ॥ मोहयंती तनुयष्टिं । दर्शयंती निजस्त्रितिं ॥ पठयंती कलाकेलिं । मनः केषां ज-

॥ ३६ ॥ यतः—अत्रिमृश्य स्वपरयोः । शक्तिमुत्तिष्ठते तु यः ॥ सोऽब्दशब्दे शरन्नवत् । प्रोद्ध-
लन्नंगन्नगन्नाक् ॥ ३७ ॥ अस्माकं पूर्वजैः पूर्वं । परान्नतोऽपि न्नूरिशः ॥ तदन्वययन्नवं किं मां
। तत्तुष्टयं नैव पश्यसि ॥ ३८ ॥ सिद्धजाला ध्रुवं सिद्धा । इति सत्या जनश्रुतिः ॥ किंतु ता-
मपि विस्मर्य । समायातोऽसि दुर्मते ॥ ३९ ॥

इत्याह्वय खैरिवाक्यै—स्तहस्त्रौषं निरस्य च ॥ यावत्त्यक्तप्रहारानं । विधत्ते विधुरं सु-
निः ॥ ४० ॥ तावहमदिनिर्वीरैः । क्रोधाद्याः सुन्नटवजाः ॥ तथा जर्जरितां वांतां । यथा
चक्रुः पलायने ॥ ४१ ॥ परासूंस्तानथो वीक्ष्य । कामः क्रोधादिकान्निजान् ॥ पुनर्योऽमुषधा-
विष्ट । कोपाविष्टः कृतांतवत् ॥ ४२ ॥ विमुंचन्न विजिखत्रातं । शमादींस्त्रासयन्नयं ॥ रेरे
हिज पलायस्व । विब्रुवन्नित्ययुध्यत ॥ ४३ ॥ अथ श्रीस्थूलन्नटोऽपि । सर्वशास्त्रकृतश्रमः ॥
कुंडलीकृतवान् कोपात् । सस्यक् सद्योगकार्मुकं ॥ ४४ ॥ स्वधैर्यध्यानटंकारं । स्फारं कृत्वा
रणोद्भ्रुः ॥ स्वाध्यायशरसंनारैः । स्वल्पयामास तत्कथं ॥ ४५ ॥ खल्वयप्रकरो वीरः । सं-
प्राप्यावसरं ततः ॥ तथा जधान तं वामं । कामं मर्मणि मर्मवित् ॥ ४६ ॥ यथा पपात न्नू-

प्यदं ॥ ६८ ॥ प्रस्तावज्ञो मुनिः स्माह । मौनं ज्ञेद हितं ततं ॥ जिनैश्च अप्यनुत्पन्न-केव-
 ला नो वदति यत ॥ ६९ ॥ यतः—सुंच सुंच पतत्येवं । नामुंचत्पतितं दयं ॥ जज्ञयोः प-
 तितं श्रुत्वा । मौनं सर्वार्थसाधनं ॥ ७० ॥ मुनित्रयकथां मत्वा । श्रेष्ठिवक्त्रपदयं तथा ॥ इ-
 दमेव सतामिष्टं । मौनं नर्वार्थसाधनं ॥ ७१ ॥ यत्रयौक्तं व्रतं तीव्रं । देहैर्नानेन टुक्करं ॥ त-
 न्न मत्तयं यतो देहो । देवैरप्येव दुर्जज्ञः ॥ ७२ ॥ न दिव्येनापि देहेन । साध्यमस्य प्रसाध्य-
 तं ॥ अयं मौक्त्वावधिप्राप्ति-प्रभुर्देहो न नाकिनां ॥ ७३ ॥ देहोऽयं कोमलस्तेऽस्ति । यद्ववादि-
 तदप्यसत् ॥ जलं विश्रति सर्वत्र । कठिनोऽपीह नोपलः ॥ ७४ ॥ पाथःपुरे सुखं तस्युः ।
 कोमलत्वेन वेतसाः ॥ मूलाडुन्मूलिता वृक्षाः । कठोरत्वेन तीरगाः ॥ ७५ ॥ सुंच सुंच व्रतं-
 तीव्रं । त्वयोक्तमिति नोचितं ॥ प्रतिपन्नं यतः संतो । न त्यजति मृतावपि ॥ ७६ ॥ यतः—
 मूयों वरं दुश्चरितो न विद्वान् । वरं गृह्स्वो न यतिः कुशीलः ॥ निःस्वो वरं नो व-
 नवानदाता । क्लीबो वरं स्वीकृतमुग् न अस्तः ॥ ७६ ॥ जइ चलइ मंदरो सुखे । सायरोद्ध-
 सर सपलदित्तिचक्रं ॥ तद्वि हु सत्पुरिसाणं । पयंपिअं नात्रहा होइ ॥ ७७ ॥ प्रतिपन्नानि

द्वार न ॥ ५७ ॥ प्रतिक्षणं प्रक्षिपन्ती । कटाक्षान् विशिष्यानिव ॥ पुष्पांती प्रचुरस्नेहं । निः-
 स्नेहं ऽपि महामुनौ ॥ ५८ ॥ विद्यासान् दावज्ञावादीन् । सा ततान तथा यथा ॥ दृपन्मयो-
 ऽपि द्धवति । पुत्रकः केऽपरे नराः ॥ ५९ ॥ परमधुष्टकोटीनां । रोभणामस्य महामुनेः ॥
 नैकमप्यचलद्रोम । पश्यादो दार्ढ्यमङ्गुतं ॥ ६० ॥ अथ सा स्नेहया स्माह । शृणु स्वाभिन्न-
 वचो मम ॥ तपस्या जगुहे केन । हेतुना क्लेशकारिणी ॥ ६१ ॥ केवेदं तव वपुर्देव । ललत्क-
 मलकोमलं ॥ कठोरकायसंसाध्यं । केवेदं कष्टकरं व्रतं ॥ ६२ ॥ अज्जनानौर्दिपायानं । कवचं
 केतकीदैवः ॥ नौपट्टो नेत्रवस्त्रैर्वा । सुदृढैरपि किं नवेत् ॥ ६३ ॥ एवं तव शरीरेण । कोमलेन
 स्त्रिरीषवत् ॥ कथं हि शक्यते कर्तुं । दुर्द्वारव्रतधारणं ॥ ६४ ॥ तदेनं मुंच मुंचाधु । नज-
 नोपान्नरं निजं ॥ पश्यन्त्या अपि कष्टं ते । हृदयं ज्ञावि मे दिधा ॥ ६५ ॥ जडपंतीमिति तां
 ज्ञात्वा । साधुः कामातुरां नृशं ॥ भौनमेव व्यथाव्यस्य । पुरः किञ्चिद्गुणाय न ॥ ६६ ॥ नां-
 बुपूरे प्रविष्टव्यं । वक्तव्यं न रुषां जरे ॥ ज्वरादौ नौपथं देयं । नीतिरेषा विपश्चितां ॥ ६७ ॥
 कृषात्प्रज्ञांतकामा सा । जगाद पुनरप्यमुं ॥ अन्यद्वरेऽस्तु तत्सर्वं । नाहर्हि किं वक्तुम-

वलित्प्रेऽपि सुतस्त्रेदा-न्निमग्नः शोककर्मणे ॥ गौतमोऽप्याप न ज्ञानं । वीरस्त्रेहविशेषतः
 ॥ ८८ ॥ उद्वेगं मर्दनं वयं । शोषं निःपीडनं तथा ॥ तितोऽपि वज्रते स्त्रेहात् । स स्त्रेहस्य-
 जनोचितः ॥ ८९ ॥ स्त्रेहः स्तोकोऽयि जीवतां । यावत्तावन्न निर्वृतिः ॥ पश्य स्त्रेहकथाव-
 द् । शीघ्रः प्राप्नोति निर्वृतिं ॥ ९० ॥ अथवा—यत्र स्नेहो जयं तत्र । स्नेहः शोकस्य कार-
 णं ॥ स्नेहमूत्रानि दुःखानि । तस्मिन्स्यक्तं परं सुखं ॥ ९१ ॥ श्रीमन्नेमिकुमारिण । नवज-
न्मणितोऽपि हि ॥ राजीमत्या महास्नेह-स्यक्तः सर्वसुखाभिना ॥ ९२ ॥ तथा मयाप्य-
सौ सुभयं । सुको सुक्तिसुखाशया ॥ वृक्षानुगा यतः संतो । न दुष्या विडुपामपि ॥ ९३ ॥
ज्जयो जगाद सा कोशा । प्रतिपन्नरत्नासुरा ॥ नाथ नीतिज्ञ वाक्यं मे । पुनः कारांतरं कु-
रु ॥ ९४ ॥ वहर्षे न्यज्यते स्तोके । नीतिरेवास्ति विश्रुता ॥ स्तोकाखं यत्पुनर्नूरि । त्यक्तवा-
च तन्न सांप्रतं ॥ ९५ ॥ यस्माद्गुहाश्रमादन्यो । रम्यो धर्मोऽस्ति नो भुवि ॥ यत्र प्रदीयते
दानं । दीनानाथादिद्विनां ॥ ९६ ॥ स्वर्गो सुखं न धर्मोऽस्ति । व्रते धर्मोऽस्ति नो सुखं ॥ त-
द्द्रव्यं गृहयान्ऽस्ति । तस्यत्तवा किं व्रते स्थितः ॥ ९७ ॥

महतां । युगांतेपि चरन्ति न ॥ अगस्तिवचनैर्ब्रह्मो । विंशोऽद्यापि न वर्द्धते ॥ १८ ॥ एकां-
 तेऽप्यादृतं यत्स्यात् । सतां तदपि दुस्त्यजं ॥ किं पुनः सर्वस्मिन्नादि—साक्षिकं स्वीकृतं व्रतं ॥
 ॥ १९ ॥ तदेतन्नैव मुंचामि । प्राणांतेऽपि निजादृतं ॥ न निच्यमपि मुच्येत । किं पुनः श्रे-
 य ईदृशं ॥ २० ॥ यतः—सकृदपि यत्प्रतिपन्नं । कथमपि तन्न त्यजन्ति सत्पुरुषाः ॥ नैन्दुस्त्य-
 जति कलंकं । नोभ्रति वनवानतं सिंघुः ॥ २१ ॥ अप्र साऽचिंतयत्सिते । यदैपोऽवग् वरं हि
 तत् ॥ वदतः स्यात्प्रतीकारो । मौनदंजो हि दुस्तरः ॥ २२ ॥

एवं विचिंतय चतुरा । जगाद पुनरप्यमुं ॥ चिररुढं प्रजो प्रौढं । स्नेहं त्वं त्यक्तवान् क-
 थं ॥ २३ ॥ मुनिः प्राह प्रगल्भे त्वं । बाढं विद्वापि वेत्सि नो ॥ दुःखानां कारणं यस्तु ।
 स स्नेहः क्रियते कथं ॥ २४ ॥ यस्माद्वयादाः करादास्ते । वध्यन्ते वंधनैर्नृपां ॥ बाढं मूढां
 नरो येन । स्वकाये कुमितां व्रजेत् ॥ २५ ॥ नृपणोऽद्यानवाप्यादौ । मोहितास्त्रिदशा अर्पि ॥
 मुत्वा तत्रैव जायन्ते । पृथ्वीकायादियोनिसु ॥ २६ ॥ गेहस्नेहनिवद्धात्मा । श्रेष्ठी तापसनाम-
 कः ॥ भूकरोगतां नेजे । विगहो स्नेहचेष्टितं ॥ २७ ॥

। नमिवत्सर्वदा सुखी ॥ ८ ॥ बहूनां कवहो नित्यं । दान्यां संघर्षं ज्ञेवत् ॥ एकाकी वि-
चरिष्यामि । कुमारीवलयं यथा ॥ ९ ॥ तस्माद्विचारचतुरे । विचार्यैवं चिरं मया ॥ शर्म-
वर्ममयं मत्वा । व्रतमेवेदमाहृतं ॥ १० ॥ यतः—न च राजन्नयं न च चौरन्नय-मिहलोका-
सुखं परलोकाहितं ॥ नरदेवनतं वरकीर्तिकरं । श्रमणत्वमिदं रमणीयतरं ॥ ११ ॥ नैवास्ति
राजराजस्य । तत्सुखं नैव देवराजस्य ॥ यत्सुखमिहैव साधो-र्दोकाव्यापाररहितस्य ॥११॥
साधूनां चरितं प्रोक्तं । विशेषा विशतिर्जनैः ॥ श्राद्धानां तु सपादोऽसौ । तत् कथं संश्र-
यऽप्यकं ॥ १३ ॥

मंसुसर्पपमाहृदयं । साधुश्रावकयोर्विदन् ॥ श्राद्धवर्मं समारब्धुं । न श्रद्धामपि संदधे ॥
॥ १४ ॥ श्राद्धः शुद्धोऽपि सिद्धांते । तप्तायोगोलसन्निजः ॥ ज्ञापितः श्रीजनैस्तेन । न श्रा-
द्धं स्पृहापि मे ॥ १५ ॥ एवं तस्य वचः श्रुत्वा । सा प्राप्तप्रतिज्ञा पुनः ॥ जगाद् जगदा-
नन्द । श्रव्यं मे श्रूयतां वचः ॥ १६ ॥ नाकिनोऽपि निवृत्त्यर्थं । नारीं चेन्निकटेऽनिशं ॥ श्रयं-
ति शामिनोऽप्येवं । तर्हि केऽप्ये नरादयः ॥ १७ ॥ यथा—गौरी रुद्रस्य विष्णोः श्रीः । सावि-

श्रुत्वेति वचनं तस्या । युक्तियुक्तमसौ सुनिः ॥ विस्मितः पुनरभ्युषे । प्रत्युत्तरमनुत्तरं
 ॥ ८८ ॥ यद्दत्ते गेहवासात्रो । धर्मोऽन्योऽस्तीति तन्मुपा ॥ यत्तत्र क्लृप्तिकत्वेन । धर्मोऽन्यो
 मस्त्रारिवत् ॥ ८९ ॥ पातकं प्रचुरं तत्र । त्रिकालप्राप्तियोगतः ॥ प्राप्यते त्ववर्णान्नाथौ । क्वा-
 रपानीयवत्सदा ॥ ९० ॥ तस्माद्गृहाश्रमे सुभेषे । पापव्यापमये वयं ॥ स्थातुं नाट्यमपी-
 जामो । हंसवत्शिवे जते ॥ १ ॥ नानाशाप्रस्तरह्योऽन-परिश्रमपरिहृदैः ॥ गेहिनानां गेहिवान-
 सेऽपि । सौख्यं स्वप्नेऽपि नो ज्ञवेत् ॥ २ ॥ आशा हि परमं दुःख-माशानाशो महासुखं ॥
 ॥ आशापाशं परिह्वेद्य । सुखं सुव्याप पिंगला ॥ ३ ॥ यथा जलौघैर्जलधि-रतृप्तश्चाग्निरिधि-
 नैः ॥ तथा लोनाद्भ्रनैर्द्वयै-रतृप्तो दुःखज्ञान् गृही ॥ ४ ॥ यतः—

तृप्तो न पुत्रैः सगरः । कुञ्चिकर्षो न गोधनैः ॥ न धान्यैस्तिक्तकः श्रेष्ठी । न नंदः कन-
 कोत्करैः ॥ ५ ॥ सामिपः कुरसो बाढं । बाध्यतेऽन्यैः खगैर्यथा ॥ परित्यक्तामिपः सोऽपि । कु-
 ररः सुखमभुते ॥ ६ ॥ एवं धनधनो गेही । पीड्यते राजदस्युजिः ॥ परिग्रहपरित्यागात् ।
 स स्यात्सर्वसुखास्पदं ॥ ७ ॥ गते हते मृते शोकः । परिहृदवतो ज्ञवेत् ॥ परिहृदपरित्यागी

नमः ॥ प्रतिश्रोतोगमिच्छा—चित्रकः किं कचिन्नवेत् ॥ १८ ॥ ध्रियते यन्निवृत्त्यर्थं । नारीति
 गदितं त्वया ॥ तन्न सत्यं यतस्तस्यां । सत्यां सौख्यं कुतो नृणां ॥ १९ ॥ जातेति श्रुतमा-
 ज्ञापि । विवाहार्हा विशेषतः ॥ विधवा वानपत्यापि । कन्या पित्रोः सदासिंहा ॥ ३० ॥ य-
 त्यापे रमयत्येया । रमणी जगिता ततः ॥ आहादयेच्च यद्दोषै—स्ततः स्त्री कथयते बुधैः ॥
 ॥३१॥ यत्तं मारयति कोर्षां । कुमारी गदिता ततः ॥ अवतान् कुरुते लोकान् । येन तेनो-
 च्यतेऽवता ॥ ३२ ॥ दोषान्निजाभिजाह्वानै—रित्याद्यैर्वाक्त्रि या स्फुटं ॥ नारी नारीव नियतं ।
 नियनाप नृणामतौ ॥ ३३ ॥ बंधूनां स्नेहवदानां । विना नारीं न विच्युतिः ॥ तात्वकस्य द्वि-
 या बंधं । यत्कुर्यात्कुंचिका कृणान् ॥ ३४ ॥ स्नेहो हृद्विहृद्विज्ञान्यां । कोणिकस्य महानभू-
 त ॥ पद्मावस्थाः प्रपंचेन । पंचत्वं प्राप तत्कालात् ॥ ३५ ॥ चंद्रलेखेव वक्रा स्त्री । मदिरेव वि-
 मंदिक्ता ॥ विद्युज्जतेव चपला । निम्नगेवातिनीचगा ॥ ३६ ॥ स्वगेहशोपिकान्धौको—न्रपिका दो-
 पमंदिरे ॥ कलमूढं कलंकाना—मालयो महिला मता ॥ ३७ ॥ सुख्या यत्रावता वातो । रा-
 जा मंत्री निरकरः ॥ तत्र देशे न वास्तव्यं । नीतिरप्येतद्व्युपी ॥ ३८ ॥

त्री अक्षयस्तथा ॥ वक्त्रेः स्वाहा शर्चांस्य । रोहिणी रजनीपतेः ॥ १८ ॥ रत्नादेवी रवेस्ता-
 रा । गीःपतेः श्रीभुवो रतिः ॥ श्राद्धेवस्य धूमोर्णा । प्रियाः स्युरिति नाकिनां ॥ १९ ॥ अ-
 रूवती विशिष्टस्य । यमदग्नेस्तु रेणुका ॥ अहृदया गौतमस्येति । जार्या स्युर्यमिनामपि ॥
 ॥ २० ॥ तथा स्वाग्निमम त्यागं । गतराग करोपि किं ॥ विगाथपत्र लोकोऽपि । येनाचा-
 रमुचं जनं ॥ २१ ॥ अथ श्रीश्रूजन्तोऽपि । जगद्भङ्करः पुनः ॥ प्रबोधबंधुरो वाच-सुवा-
 च चतुराशयः ॥ २२ ॥

दयिताः संति देवानां । सुनीनां महिजास्तथा ॥ ज्वत्पा यद्वचोऽवादि । तन्मे नाह्लादि
 वारिमनि ॥ २३ ॥ तथा देवमहर्षिणां । सहशामपि नामतः ॥ क्रियाफलविज्ञानेन । दृश्य-
 ते महदंतरं ॥ २४ ॥ वाजिवारणलोहानां । काष्ठपापाणवात्सरां ॥ वस्तूनां सहशां नाम्ना ।
 यथा स्यान्महदंतरं ॥ २५ ॥ लौकिकस्ते त्वया प्रोक्ता । ये देवा दयिताप्रियाः ॥ महिजा-
 ग्रहिला ये तु । मुनयस्तेऽपि तादृशाः ॥ २६ ॥ वयं लोकोत्तराचार-चतुरा देवर्षिन्निस्तु तैः
 ॥ वाढं विसद्वैर्भेदे । ज्वामः सहशाः कथं ॥ २७ ॥ अनुश्रोतःलरिक्काष्ट-तृणपत्रादिभिः

श्रे मर्मज्ञाप्रकः ॥ ४९ ॥ नरी यत्कुरुतेऽनर्थे । नाऽरी रोपन्नृतोऽपि तत् ॥ इति इत्याच्वा म-
 या न्यक्ता । रक्तापि ज्वली नृशं ॥ ५० ॥ श्रुत्वेति वचनं तस्य । श्रितमौनापि सा पुनः ॥
 अवादीद्विकटा वेश्या । कोजा तं मुनिपुंगवं ॥ ५१ ॥ स्वामिन् स्वयं नयं यो न । वेत्ति सो-
 ऽन्यं तु पृजति ॥ अतस्त्वं पृच्छयमे देव । वद विज्ञोऽसि धीनिधे ॥ ५२ ॥ दयामूर्खो जिना-
 दीशै—र्धसः सभ्यगुदाहृतः ॥ परपीनामकुर्वैवा—राध्यते स तु निर्मलः ॥ ५३ ॥ तमारारुह्य-
 नाः स्वामिन् । स्वयं सर्वात्मना सदा ॥ सभ्यमनोवचःक्रयैः । परपीनां विमुञ्चसि ॥ ५४ ॥
 निजात्मनः पुनः पीडां । तपोन्निरुद्धस्त्वैरिह ॥ यत्त्वं करोषि तत्कथं । परस्परविरोधिता ॥ ५५ ॥
 राक्षि रंके च पीडयं । सभैवेत्यवदन् जिनाः ॥ कुर्वन्निकात्मनः पीनां । तत्रे का विड-
 पी विजो ॥ ५६ ॥ इति तदाकथमाकर्ण्य । सकर्णः सोऽवदन्मुनिः ॥ साधु साधूदितं विज्ञे ।
 विश्रंषं वेत्सि नो पुनः ॥ ५७ ॥ परपीडा यथा नार्हा । स्वपीडापि तथांगिनां ॥ किंतु कथा-
 पि स्वपीडयं । कारणात्क्रियते बुधैः ॥ ५८ ॥ यथा मदीमसं वासः । कृत्वा कारादिमिश्रि-
 तं ॥ आस्पाद्यते शिलापृष्ठे । शुद्ध्यर्थं धनिकैरपि ॥ ५९ ॥ यथा रोगातुरो वैद्यै—स्त्रेददाहा-

नारीरंगो नृणां प्रायो । गर्जवासप्रसंगदः ॥ देवापि निवृत्तद्वैता । तदंगो नोचितस्ततः ॥
 ॥ १७ ॥ रोलिता राज्यन्नाजोऽपि । वंचिताश्चतुरा अपि ॥ खंडिताः पंजिताः सर्वे । यया स्त्री
 सातिङ्गःखदा ॥ ४० ॥ लोकेऽपि श्रूयन्ते नार्या । नर्तितोऽतौ महेश्वरः ॥ ब्रह्मा चतुर्मुखश्चक्रे
 । सहस्राक्षश्च देवराट् ॥ ४१ ॥ प्रद्योतो बंधनैर्बद्धो । विक्रमश्च विगोपितः ॥ इत्तापुत्रोऽपि न-
 दितो । नारीन्निरिति विश्रुतं ॥ ४२ ॥ सुकुमालिकया देव्या । जितशत्रुर्महीपतिः ॥ प्राणप्र-
 दोऽपि पापिन्या । सरित्पुरे प्रपातितः ॥ ४३ ॥ दृढद्वीरतः पूर्वं । मातवानामधीश्वरः ॥ अ-
 श्रोतव्यां दशां लेप्ते । पृथ्वीचंडो विदेशगः ॥ ४४ ॥ प्रदेशी पृथिवीपालो । वज्रन्नासूर्यकांत-
 या ॥ धर्मो धर्मो धरानार्थो । मूढया ह्या हतस्तथा ॥ ४५ ॥ एवं संख्यपतिगाः के के । पुरु-
 षाः प्राणसंशये ॥ पातितः प्रमदान्निर्तो । ततस्ताः कः श्रयेत्सुधीः ॥ ४६ ॥
 जवदत्तं जवदका । एव जडे विदुर्जनाः ॥ यदुन्मत्तगुणं वेत्ति । रुद्र एवापरो न तु ॥
 ॥ ४७ ॥ कृतपुण्यादयः पूर्वं । वंचिता विदुरा अपि ॥ जवतीन्निरियं वार्त्ता । कस्य चित्रं क-
 रोलि न ॥ ४८ ॥ तद्वत् वचसा येन । निषिद्धं सर्वज्ञापणं ॥ शस्त्रघातादपि प्रोक्तो । दुस्स-

जाग् ॥ ७० ॥ एवं निराकृतार्थेणा । प्रोवाच पुनरप्यमुं ॥ देव व्रतानि तीव्राणि । क्रियंते
 केन देवतुना ॥ ७१ ॥ सुखार्थं यदि तन्नेवा-ज्ञानि ज्ञोऽयानि किं व्रतैः ॥ धान्यौघे गेहगे को
 दि । कृषिकर्मादि संश्रयेत् ॥ ७२ ॥ त्यक्त्वासं शर्मं योऽप्यन्य-स्तौख्याप्यै यतते नरः ॥ ज-
 नते तद्गनधूदे । षट्स्फोटोपभं स्फुटं ॥ ७३ ॥ जतोद्गरश्चपुत्राप्यै । कटीश्चतनयोऽन्नं ॥
 स्वप्रदृष्टसुखाद्यर्थं । प्रत्यक्षसुखभोचनं ॥ ७४ ॥ एवमासं सुखं मुंचन । त्वं नद्यसुखालिप्स-
 या ॥ जनयश्चटतां गता । प्रजो जंबुकवद् भुवं ॥ ७५ ॥ मांसं तटांते परिमुच्य जंबुको ।
 मीनांपदंजाय लघु प्रधावति ॥ मीनो जलांतः प्रविवेश सत्वरं । मांसं च गृह्णा हरतिस्म
 तथा ॥ ७६ ॥ हित्वैहिकं वैपयिकं सुखं तथा । येऽमुत्रसौख्यप्रसराय धाविताः ॥ ते वं-
 चयंति स्वमदो सदाऽन्य-श्रष्टा नरास्तीव्रतपोव्रतादिना ॥ ७७ ॥

इति तद्वचनपीतो । वाचमूचे सुनीश्वरः ॥ दुःखागारेऽत्र संसारे । सुखांकोऽपि न वि-
 द्यते ॥ ७८ ॥ शैत्यं नैव यथा वहौ । शौच्यं नांत्यजपाटके ॥ नामृतं वा सुखे सापे । संसा-
 रे न सुखं तथा ॥ ७९ ॥ विषयास्तुखमित्येषा । त्रांतिर्मंडात्मनां नृणां ॥ तृपार्त्तानां जलत्रां-

प्रितापनेः ॥ लंघनैः कटुकत्ववाप्लैः । पाटवार्थं चिकित्सयते ॥ ६० ॥ यथांगमर्दकै राक्षौ-ऽति-
 न्तकैः स्वपदादिभिः ॥ समाध्यर्थं विधीयेत । सर्वांगोपांगमर्दनं ॥ ६१ ॥

तथा कर्ममलक्लिबो । जीवोऽयं सुविवेकिभिः ॥ तपोऽनद्वैश्ताप्यमानः । स्वर्णवह्नोऽप्यते-
 तसं ॥ ६२ ॥ यद्वा नैषात्मनः पीडा । क्रीडा किंतु सुखासितः ॥ तद्दुःखमपि नोच्येत । यदं-
 ते स्यात्परं सुखं ॥ ६३ ॥ अथ किंचिद्विना दुःखं । सौख्यमप्याप्यते न हि ॥ सुप्रिहितो हि त-
 नयः । सुखश्रेणिं समाश्रयेत् ॥ ६४ ॥ कर्षो विन्नूपणं विद्विन्नो वातककं नखः ॥ ती-
 द्दणैर्निन्नः करः शोभां । दुःखादेते गुणास्पदं ॥ ६५ ॥ एवं यद्विद्व लोकैऽपि । दुःखं सोढं सु-
 खावदं ॥ तज्जिनोक्तैः पुनः सोढं । कथं नानंतसौख्यकृत् ॥ ६६ ॥ यथा च स्कंदकाचार्य-
 ङिप्याः पंचशतीमिताः ॥ यंत्रोत्तदुःखसहना-ऽन्वैजिरे दुर्वर्त्तं सुखं ॥ ६७ ॥ अवंतिसुकुमारो-
 ऽपि । त्रियामोत्पन्नकष्टतः ॥ विमानं नविनीगुडमा-ऽन्निवं साधितवान् सुधीः ॥ ६८ ॥ सुको-
 शलोऽपि सुसुनि-ऽर्याधीप्रस्तवपुस्तदा ॥ हेलया कलयामास । दुःखतो हि महासुखं ॥ ६९ ॥
 यथा माहभजनोऽप्येष । सर्वदोषज्ञवाक्यतः ॥ सहमानस्तपःकष्टं । कथं नानंतसौख्य-

स्य तृणं नारी । तिग्नी । निरीहस्य तृणं नृपः ॥ ९० ॥ नृपो जगाद् सा स्वामिन । शृणु
 मन्यं वचो मम ॥ प्रस्ताव विहितं कार्यं । सर्वं संजायते भुञ्जं ॥ ९१ ॥ फलंत्यवसरे वृक्षा ।
 विनापि जलसंचनं ॥ वारिश्वा अप्यनाहूता । वर्षति वसुधातले ॥ ९२ ॥ तपस्यापि तथा का-
 ले । कलिना फलदा ज्वेत ॥ यतो नीतौ बुधैः प्रोक्ताः । पुमर्थावसरा इति ॥ ९३ ॥

वयस्याद्ये वरां विद्यां । द्वितीये संजृतं सुखं ॥ तृतीये बंधुरं धर्मं । सुधीः संभावयेत्क-
 माल ॥ ९४ ॥ तत्कमत्यागतः धर्म—स्थाने धर्मं करोमि किं ॥ यतो वैकालिकं विद्मः । मध्य-
 काले न शोचते ॥ ९५ ॥ एवमुक्तस्तथा साधु—हर्ता तद्द्वयाशयः ॥ अथोचद्वचनं चारु ।
 चंद्रस्तस्यदशीतलं ॥ ९६ ॥ क्रमस्तत्रेदृश्यते जडे । यत्र स्यात्क्रमसंक्रमः ॥ कृणिके जीवितव्ये
 तु । क्रमाक्रमकथा वृथा ॥ ९७ ॥ शेषकार्येष्वपि प्रायो । विलंबो हानिक्रमतः ॥ ततः प्रति-
 ष्ठसंचन—ठर्मस्य त्वरिता गतिः ॥ ९८ ॥ पुरा श्रीवाहुवज्रिणा । जगवानादिमो जिनः ॥ च-
 तुर्यामविलंबेन । नाबंधि विगिप्तं ततः ॥ ९९ ॥ यदहं वेद्मि तन्नैव । वेद्मिति यद्वचः पुरा ॥
 अतिमुक्तमुनिप्रोक्तं । दत्ते बोधं न कस्य तत् ॥ १०० ॥ इतो मृत्युरितो व्याधि—रितो विषदि-

ति-सुंगतृणासु किं न हि ॥ ८० ॥ अथवा सौख्यमेवेदं । न स्यान्नीतिरियं यतः ॥ तत्सु-
 खं ज्ञेयते नैव । यदंते दुःखसंगमः ॥ ८१ ॥ तास्रस्वर्णान्नरणात्नं । गुडलिप्तदृष्टरसमं ॥ म-
 धुविदूपमं वापि । सुखं विषयसंज्ञवं ॥ ८२ ॥ दुःखं मेरूपमं यत्र । सुखं सर्पसन्निभं ॥ वि-
 षयास्ते सुखं प्रोक्ता । लोकैर्निहितदीपवत् ॥ ८३ ॥ श्याऽस्मि शुकं सुखे ज्ञात्वा । किंप्रवा-
 पाद्दद्यात्तरे ॥ लिहन् ज्ञातां निजां मूढो । मन्यते रसनिर्गमं ॥ ८४ ॥ एवं कामातुरः प्रा-
 षी । स्वशोपं पोषसन्निभं ॥ मन्यमानो महामोह-जालितं धिगिदं नृणां ॥ ८५ ॥ येन्यः
 कृयादयो रोगाः । श्वादेः साधारणाश्च ये ॥ न तृप्तो जायते यस्तु । जंतुरंगारकद्यथा ॥ ८६ ॥
 यतः—असुरसुरपतीनां यो न जोगेषु तृप्तः । कथमिह मनुजानां तस्य जोगेषु तृप्तिः ॥ ज-
 लनिषिजदपानाद्यो न जातो वितृष्ण-स्तृणशिखरगतांत्रःपानतः किं स तृप्येत् ॥ ८७ ॥
 इत्येताव विषयान् दुःख-रूपान् संकल्पनासुखान् ॥ परित्यज्य परब्रह्म-सुखास्वादे र-
 तिं कुरु ॥ ८८ ॥ अविदितपरमानंदो । वदति जनो विषय एव रमणीयः ॥ तिलतैलमेव मि-
 टं । येन न दृष्टं घृतं कापि ॥ ८९ ॥ तृणं ब्रह्मविदां स्वर्गं-स्तृणं शूरस्य जीवितं ॥ विरक्त-

अथ श्रीस्थूलज्ञोऽपि । प्रोवाच वचनं शुचि ॥ शृणु प्रत्युत्तरं तद्दे । तद्भ्रमं त्वास्मिन्भ्रमं
 ॥ ११ ॥ पृष्ठा ग्रामांतरे गम्य-मिति नैकांतिका स्थितिः ॥ पृष्ठापि गम्यते कश्चापि । कश्चाप्य-
 पृष्ठाव कारणात् ॥ १२ ॥ यथा स्वकार्यनिष्ठ्यर्थं । कुमारः श्रेणिकाद्वयः ॥ स्वजायादीनना-
 पृच्छय । यद्युजोक्त इति श्रुतिः ॥ १३ ॥ तथा माहुरजनोऽप्येव । निजकार्यैकसिद्धये ॥ यद्भवता-
 द्यादे तत्रे । नोपातंत्रोचितः स्फुटं ॥ १४ ॥ अथवा यो हितोऽत्यंतं । यस्याः प्रीयो नृजं त्र-
 नेत् ॥ स एव पृच्छयते कार्य-पृष्ठाहोऽपि परो न हि ॥ १५ ॥ स्वकार्यतत्परं लोके । परका-
 र्यपराल्लुमुखं ॥ अयं मे हितकारीति । चिंत्यमानोऽपि नाप्यते ॥ १६ ॥ यतः—वृक्तं कील-
 कतं त्यजति विहगाः शुष्कं सरः सारसाः । पुष्पं पर्युषितं त्यजति मधुपा द्रव्यं वनांतं मु-
 गाः ॥ निर्द्वेषं पुरुषं त्यजति गणिका श्रुतं नृपं सेवकाः । सर्वः स्वाश्रयशाङ्गनोऽस्मिन्मते नो-
 कस्य को वल्लभः ॥ १७ ॥ अपि च—न गां गंगेयं सुयुधतिकपोलस्थलगतं । न वा शु-
 किं मुक्तामणिरसिजास्वाद्गरसिकः ॥ न कोटीरारूढः स्मरति च सवित्रीं मणिचय—स्ततो-
 मन्थे लोकाः स्वसुखनिरतः स्नेहविरतः ॥ १८ ॥ आत्मीयोऽपि जनः कोऽपि । जगन्पत न ह-

नो जरा ॥ चतुरंगा जनं यत्रा—ऽनिरपता हंति निर्जरं ॥ १ ॥ तस्मिन्नसरे संसारे । सततं व-
सतां सतां ॥ धर्मः क्रमागतः कार्यः । श्रद्धामिति करोति कः ॥ २ ॥

नित्यायुक्का ज्ञानिनोऽपि । ध्रुवंजाविशिवा जिनाः ॥ धर्मं च न प्रमाद्यति । तत्कथं
मादशोऽजसः ॥ ३ ॥ प्राज्यज्जोष्यं यथा प्राप्य । रंकः स्याद्भ्रूशसुत्सुकः ॥ धर्मयोगं तथा ल-
ब्ध्वा । न विदंवेत धीधनः ॥ ४ ॥ यतः—श्वःकार्यमद्य कुर्वीत । पूर्वाह्ने चापराह्निकं ॥ सु-
त्युर्न हि प्रतीक्रेत । कृतं वास्य न वा कृतं ॥ ५ ॥ पुनः कोशा गतावेशा । शोकोवेशाविसं-
स्थुता ॥ निःश्वस्य पुरतः साधो—र्वाक्यधेवमवोचत ॥ ६ ॥ नाथ किं क्रियते किं वा । चिं-
त्यते किं च जल्प्यते ॥ त्वादशा अपि संतश्चे—ज्जाताः सन्मार्गोपकाः ॥ ७ ॥ प्रायः प्राधु-
र्णोकोऽप्येकं । वासरं यत्र संवसेत् ॥ तमनापृह्य नो याति । लोकेस्थितिरियं यतः ॥ ८ ॥
दादशाब्दीं प्रजो यत्र । भुक्तः सुप्तस्तथा स्थितः ॥ अनापृह्य प्रजो तां मा—मपि त्वं यात-
वान् कथं ॥ ९ ॥ अप्य नो तव दोषोऽयं । दोषो मत्पूर्वकर्मणां ॥ यद्दशास्त्वादशोऽप्यासी-
द्वा जनाचारमोचकः ॥ १० ॥

नङ्मा कथं ॥ १९ ॥ अथ प्रोवाच वचनं । वाचंयमजिरोमणिः ॥ आवयोरैक्यमित्यूचे । ज-
 न्या तत्र तान्विकं ॥ ३० ॥ यतो जातिप्रभृतिभिः । प्रकरैरैक्यमावयोः ॥ नूनं नान्त्येव य-
 श्मिन् । संशयः श्रूयतां ततः ॥ ३१ ॥ त्वं तादृज्जातिसंज्ञता । विप्रजातिज्ञवस्वहं ॥ एवं जा-
 तिविज्ञेदेना-त्रयोरैक्यं न जायते ॥ ३२ ॥ ज्ञवत्याकारतो नारी । पुरुषाकारज्ञस्वहं ॥ एव-
 माकारतोऽप्येव । विज्ञेदो नौ ज्ञवेद्गुणं ॥ ३३ ॥ नाम्ना त्वन्नानि कोशेति । स्पृजन्जडस्वहं पु-
 नः ॥ नामस्थानज्ञवोऽप्येव । विज्ञेदो नावयोः किमु ॥ ३४ ॥ त्वं निजाचारचतुरा । यत्या-
 चारतस्वहं ॥ एक्यमाचरतोऽप्येवं । तस्युत्पद्येत नौ कथं ॥ ३५ ॥ इत्याद्येनकथाज्ञेदैः । पा-
 थक्ये प्रकटे लति ॥ कथंकारं वदेदैक्यं । जयती मोद्मोहिता ॥ ३६ ॥ अथवा गाढमर्षैक्यं
 । कयोश्चिदस्तुनोर्ज्ञवेत् ॥ कस्यचिदस्तुनो योगा-द्विज्ञेदो ज्ञवति कृणात् ॥ ३७ ॥ स्वर्णपा-
 रदयोर्षट्-ज्ञाढमैक्यं कृतं ज्ञवेत् ॥ ज्वलज्वलनसंपर्का-द्विज्ञेदो ज्ञवति हुतं ॥ ३८ ॥ यद्द-
 ङ्कयं क्वचित्पात्रे । कृतं स्यात्कीरनीरयोः ॥ राजहंतरतज्ञातो । स्यात्पार्थक्यमाश्रयेत् ॥ ३९ ॥
 प्रज्ञतकालतो ज्ञूत-मैक्यं स्थान्मलवस्त्रयोः ॥ जलप्रकालनायोगा-द्भृशं पार्थक्यमश्रुते ॥ ४० ॥

इयते ॥ यथात्मीयो जनेतहि । त्यसवात्मीयं व्रजेत हि ॥ १९ ॥

विषटंते सुताः प्रायो । विषटंते च वांधवाः ॥ सर्वं विषटते विश्वं । धर्मात्मानौ तु नि-
 श्वरौ ॥ १० ॥ आत्मा दुःप्रस्थितो वैरी । मित्रं सुप्रस्थितः पुनः ॥ इत्यर्हदाक्षयतः स्वीया-
 त्मायं मे हितकृमतः ॥ ११ ॥ इति युक्तिद्वयादेव । पृष्ठध्याः स्यान्नित्जात्मकः ॥ स च प्रागे-
 व पृष्ठोऽस्ति । जइ जइंकरो जूअं ॥ १२ ॥ अथ च-श्रेयांसि बहुविधानि । अत्रधायं जना-
 दितं ॥ पृञ्जादिना निजार्थस्य । त्रिनाशं विदधीत कः ॥ १३ ॥ गौतमादिवैर्विप्रै-स्तपस्या
 जगृहे यदा ॥ तदा न तैर्निजाः पृष्टाः । स्तार्थञ्चशो हि मूर्खता ॥ १४ ॥ तथा चार्द्धकुमार-
 । स्वराल्यादि व्रतेच्छुना ॥ ताताथप्रश्नतो सुक-महो सञ्चरितं शुचि ॥ १५ ॥ सनत्कुमार-
 सदृशाः । संतः संखयातिगाः पुरा ॥ स्वार्थमप्रश्नतश्चक्रु-रहो गान्धीर्यमद्भुतं ॥ १६ ॥ इत्ये-
 तदनुत्तरैण । मयापि ज्वतीमुखान् ॥ अपृष्ट्वैवादेव दीक्षा । दुस्त्यजो हि निजक्रमः ॥ १७ ॥
 एवं निरुत्तरीनाव-गमिताभ्युक्तियुक्तिभिः ॥ दुस्त्यजाशावशादेवा । पुनः प्रोवाच धीम-
 ती ॥ १८ ॥ त्वदीयाहं मदीयस्त्व-मावयोरैक्यमित्यज्जूत् ॥ तस्यसवा नाथ पार्थक्य-मादेहे

यथा जलं तृपाक्रांतः । क्षुधितश्च सुन्नोजनं ॥ ५० ॥ अत्रिह्यत्रह्यवानेप । मम स्वामीत्यतः
सद्यं ॥ राजदत्तं नरं सुत्तवा । ब्रह्मव्रतमुपादेदे ॥ ५१ ॥

बन्धंमन्या प्रणम्याथ । सुनीनामीशमादरात् ॥ एवं प्राप्यप्रमोदेन । प्रशशंस मनस्वि-
नी ॥ ५२ ॥ स्वामिन् शान्त्यसुधांनोधि-मध्यमऊनवात्स ॥ सदा शान्तरसास्वाद-कृताह्लाद-
च्चिरं जय ॥ ५३ ॥ जय त्रिजगतीवीर । जय धीर शिरोमणे ॥ जय नीरधिगंज्नीर । जय
संसारपारग ॥ ५४ ॥ अत्रिरामगुणग्राम । भुवनैकविज्जूपण ॥ जय जंगमतीर्षान्त्र । विगत-
दोषदूषण ॥ ५५ ॥ श्रेयस्वी नाथ नेशाञ्च । वचस्वी नैव वाक्पतेः ॥ तरणेर्नास्ति तेजस्वी ।
तपस्वी त्वत्परो न तु ॥ ५६ ॥ योगिनां परमो योगी । सुनीनां परमो सुनिः ॥ ज्ञानिनां प-
रमो ज्ञानी । त्वं तादृगयोगयोगतः ॥ ५७ ॥ ठारः सहस्रशो विश्वे । लक्ष्मीशा लक्षशोऽपि
च ॥ कंठिशोऽपि क्रियानिष्ठा-स्त्वादशा नेश योगिनः ॥ ५८ ॥ त्वत्तुद्वयो नाथ विश्वेऽपि ।
सुनिर्मथितमन्मथः ॥ न दृष्टो न श्रुतः क्वापि । न जूतो न ज्ञविद्यति ॥ ५९ ॥

लोहं तिस्रसस्पर्शा-श्वा कनकतां व्रजेत् ॥ चारु चंदनगंधादा । मतेंदीत्वं वदर्यपि

तथा स्नेहवशादेव—मावयोरप्यन्नूत्कियत् ॥ सम्यग्ज्ञानसमायोगा—दद्य त्नेदोऽन्नवद्भृशं
 ॥ ४१ ॥ अस्मिन्नपरि संसरि । अमतां न्विनां नृशं ॥ सर्वप्राणिषु संबंधा—स्सर्वे संबंधिनीं-
 गिनः ॥ ४२ ॥ मातृपितृसहस्राणि । पुत्रदारशतानि च ॥ युगे युगे व्यतीतानि । कस्य ते क-
 स्य वा वयं ॥ ४३ ॥ एवं विसंश्रुतां विश्व—रिप्रतिं विज्ञाय कोविदे ॥ ममतां दुःखदां मुक्त्वा
 । समतां सुखदां श्रय ॥ ४४ ॥ अमानममतादोष—दुःखिता दुःखजाजनं ॥ अस्मिन्न न्नेवे-
 पि संजाता । मानवा मम्मणादयः ॥ ४५ ॥ पृथ्वीचंद्रादयः पूर्वं । समतासंगशतिनः ॥ गृ-
 हवासज्जुपोऽप्यापुः । केवलज्ञानमुज्ज्वलं ॥ ४६ ॥

एवमुक्त्वा सुनीं देण । प्रबुद्धा मुदितानना ॥ प्रोवाच वचनं कोशा । प्रणम्येति महासु-
 निं ॥ ४६ ॥ यासां पादकपर्शोऽपि । यतयो यांति नो मुने ॥ त्वं तासां यद्गृहेष्वस्था—स्त-
 द्दिताय शुवं मम ॥ ४७ ॥ तत्प्रसीद प्रजो देहि । धर्मं सम्यग्यथोचितं ॥ यज्ञंत्ययाचिताः सं-
 तः । किं पुनर्याचिता जनैः ॥ ४८ ॥ योग्यतामथ विज्ञाय । स्थूलतर्जा महासुनिः ॥ श्राद्ध-
 र्ममुपादिकत् । सर्वशर्मनिबंधनं ॥ ४९ ॥ तं श्रुत्वा श्रद्धया श्राद्ध—धर्मं जग्राह सा तथा ॥

स्ते । तयोऽपि सुनिधुंगवाः ॥ नंपूर्यं चतुरो मासा-नाययुर्गुस्सत्रिधौ ॥ ७१ ॥ साधुस्ताना-
 गतान् वीक्ष्य । ढारदंशे मुदा तदा ॥ स्वागतं वो गुरुः स्माह । दंशो डुष्करकारकाः ॥७२॥
 अथ कोशां समापृञ्चथ । रभूत्तन्नदोऽप्युपागतः ॥ सहसैव समुत्थाय । गुरुर्गुस्मुदावदत्
 ॥ ७३ ॥ अस्मिते स्वागतं वीर । कुतडुष्करदुष्कर ॥ वरसंवरसंरुद्ध-डुर्द्धस्मरतस्कर ॥७४॥
 इति श्रुत्वा गुरोर्वाक्यं । सास्त्र्यास्ते तपस्विनः ॥ मिथोऽवोचन्नहो कीट-गनौचित्यं गुरोरपि
 ॥ ७५ ॥ आमात्पपुत्र इत्येवं । मान्यन्नाजोऽपि सूरयः ॥ द्वाहासुं बहु मन्यते । महस्त्रात्क-
 स्य न प्रियः ॥ ७६ ॥ अथवा मुखमालोक्ष्य । तिलकं कुर्वते जनाः ॥ यो वाऽन्युदेति वोकेऽ-
 पि । वदते स च नापरः ॥ ७७ ॥ इति तत्वविदोऽप्येते । दधुर्मत्सरमुद्धुरं ॥ तडितापमिवा-
 न्नोदा-दीप्रक्षीपादिवान्जनं ॥ ७८ ॥ यस्मादोषाः प्रवर्द्धते । रोगा इव कुपञ्चतः ॥ नद्रयंति स-
 दुणव्यद्वा । महावातादिवान्मुदाः ॥ ७९ ॥ विवेकः क्षीयते क्रिमं । क्षीपवत्सर्पदर्शनात् ॥ पु-
 ण्यमुक्षीयते चोच्चैः । कुशानोरिव पारदः ॥ ८० ॥
 तंऽपि तंतापसंन्नार-कारको यदि मत्सरः ॥ दधे तैर्मुनित्रिस्तेन । दुस्त्यजो मत्सरो

॥ ६० ॥ तथा संबंधतः सर्व-विरत्यन्युद्यतस्य ते ॥ रतिर्देशविरत्यां मे । जाता संगाहुणा य-
तः ॥ ६१ ॥ त्वं मे स्वामी समस्तार्थ-सार्थदानात्पुराप्यन्नः ॥ अधुना धर्मदानेन । जातो ध-
र्मगुरुः पुनः ॥ ६२ ॥ त्वया मे ददता धर्मं । दत्तास्त्रैलोक्यसंपदः ॥ तेन ते नाऽनुणाहं स्या-
सुपकारशतैरपि ॥ ६३ ॥ संसरेऽस्मिन् प्रज्ञोऽगरे । मज्जती मोहसागरे ॥ पुण्ययोतप्रदानेन
। नवताहं समुधृता ॥ ६४ ॥

स्वामिंस्ते गुणसंज्ञारं । स्फारं वक्तुं यथास्थितं ॥ वाचामीडोऽपि चेन्नालं । तर्हि केऽ-
न्ये तु मादृशाः ॥ ६५ ॥ यन्मोहमूढया पाप-परया वञ्चनादिभिः ॥ कृतो ध्यानविधातस्ते ।
तत्कमस्व कामनिधे ॥ ६६ ॥ इत्याद्युत्तवा निजाचारं । त्यक्तवा सा विरतौ रता ॥ प्रभांत-
मानसा साधुं । सेवतेस्म दिवानिशं ॥ ६७ ॥ पूजयंती जिनावीशं । पठंती श्रीजिनागमं ॥
स्मरंती श्रीनमस्कारं । सूजंती सुकतक्रियां ॥ ६८ ॥ एवमेयातिचक्राम । वासरान् पुण्यजा-
सुरान् ॥ यतो ज्ञायैषलज्येऽर्थे । नालसा अप्युज्ञासते ॥ ६९ ॥ साधुः श्रीभूतनज्ञोऽपि । सं-
यमारामसंस्थितः ॥ समग्रां गमयामास । चातुर्मासीं सल्लविना ॥ ७० ॥ अथ निन्दशुद्धदि-

न्येषां । किं पुनर्गुणशालिनां ॥ ९२ ॥ एवं स वार्यमाणोऽपि । जगाम जडवीडुनं ॥ त्रपदेशं
न मन्यंत । प्रायो हि जडबुद्धयः ॥ ९३ ॥

तत्र प्राप्तेन तेनाथ । वसतिर्याचिता तदा ॥ तथा सास्मै देद सोऽपि । मुदितस्तत्र त-
श्चिदान् ॥ ९४ ॥ वीक्ष्य तस्या विलासादीन् । सोऽनुरक्तोऽन्नवत्कृणात् ॥ आसो हि शुद्ध-
टा वारि-वारं संसोढुमकमः ॥ ९५ ॥ निजां स्वर्दीं स विस्मार्य । प्रार्थयामास तामथ ॥ मा-
निनामपि यन्मार-विकारो विषमः खलु ॥ ९६ ॥ सापि तं धीमती नैवद् । ज्ञाततत्त्वा जि-
तंश्चिया ॥ तत्प्रबोधकृते कितु । नृणतिस्मेति तं तदा ॥ ९७ ॥ धनवदथा ध्रुवं वेदथाः । स्यु-
रिति त्वं न वेत्ति किं ॥ तासां कामोऽपि कुप्री स्या-क्ष्महीनोऽस्ति यो नरः ॥ ९८ ॥ अत-
स्त्वं विविधोपायैः । समर्जय धनं धनं ॥ सोचे च वेञ्चि नोपायं ॥ साऽवक् तर्हि हितं शृणु
॥ ९९ ॥ इत्ते नेपातनूपातः । साधूनां रत्नकंबलं ॥ तं तात्वात्र समागडो-र्मयि चेदर्थवानसि
॥१००॥ तत् श्रुत्वा तत्तथा कर्तुं । प्रावृष्यपि चचात सः ॥ यद्विद्वियैजितो जंतु-रकृत्यं कुरुते
न किं ॥ ? ॥ यतः—अथाद्यमपि खादंति । अप्यपेयं पिवंति च ॥ अगम्यं चापि गडंति ।

ध्रुवं ॥ ८१ ॥ सुनी पीथमहापीथौ । प्रापितौ येन हीनतां ॥ सोऽपि प्रोक्ष्यपदात्थै तैर्मत्सरः
 शिश्रिये जडैः ॥ ८२ ॥ यथावरः पशूनां स्यान्ध्वंसी वेधश्च वाजिनां ॥ द्विपानां पातकः प्रो-
 क्षैर्गुणानां मत्सरस्तथा ॥ ८३ ॥ वरं ज्वालाकुले तीव्रे । ज्वलने ज्वालितं वपुः ॥ न पुन-
 गुणगौराणि । मत्सरोऽदपोऽपि निर्मितः ॥ ८४ ॥ इत्यादिः शास्त्रगतेषां । विचारः सकलोऽ-
 पि हि ॥ मत्सरेण समाह्लादि । राहुणेव दिवाकरः ॥ ८५ ॥ अप्र ते चिंतयंत्येवं । ज्ञातं गु-
 र्विवेचनं ॥ हीनोऽप्यशंसि यदसा-बुक्कुष्टा अपि नो वयं ॥ ८६ ॥ चित्रशालानिवासेन । य-
 दज्ञानो जनेन च ॥ दुष्करत्वं ज्ञवेक्षेतत् । साध्यमस्मान्निरप्यदः ॥ ८७ ॥ इति ध्यात्वा हृदा
 स्थूल-जडेष्युदितमत्सराः ॥ परस्परं प्रीतियुजो-ऽष्टौ भासानत्यवाहयन् ॥ ८८ ॥

अथ सिंहगुहासाधुः । प्रथमं प्रावृडागमे ॥ गुरुं विज्ञापयामास । पूर्वज्ञाववज्ञादिति ॥
 ॥ ८९ ॥ स्वाभिन्नेषा चतुर्मासी । ज्ञवदादेशतेज्ञतः ॥ कोशागृहेऽस्तु मे स्थूल-जडस्येवाति-
 दुष्करा ॥ ९० ॥ तद्भावमथ विज्ञायो-पयुज्याऽवगुरुस्तदा ॥ वत्स नैषा चतुर्मासी । परि-
 णाममनोहरा ॥ ९१ ॥ तेन मत्सरसुत्सार्य । तिष्ठ स्वहृमते सुखं ॥ त्याज्योऽसौ मत्सरोऽ-

मिथ्यामि गुरोः पार्थ्यं । पापव्यापत्वशुद्धये ॥ १३ ॥ कोशापि तं तदा प्रोचे । कंतव्यं तत्त्वया
मुने ॥ ब्रह्मस्यर्थापि बोधार्थं । यदेवमसि खेदितः ॥ १४ ॥

उवासीति त्रिणित्वात्मा—वागत्य गुरुमन्निवौ ॥ सम्यगाद्योचयामास । प्रपेदे च तपोऽपि-
तं ॥ १५ ॥ उपावद्व्योऽथ गुरुणा । ज्ञातं त्रौ स्वपरान्तरं ॥ स्थूलजज्ञोऽपि सेहे तां । चिरस्रै-
द्वयुतामपि ॥ १६ ॥ त्वं तु तां विगतस्रैश्चा—मपि प्रार्थितवान् नृशं ॥ अर्थाजं नाद्विगुप्तश्च ।
तत्तज्जनात्मकतां हि विक्र ॥ १७ ॥ लज्जितोऽथ गुरुं नत्वा । विनीतोऽक्रमयत्तदा ॥ विशेषेण
विशंपक्कः । स्थूलजज्ञमदोऽवदत् ॥ १८ ॥ स्वाभिस्रैस्त्वं धुरि वीराणा—मधीराणामहं पुनः ॥
गुणिनां त्वं शिरोरत्नं । निर्गुणानामहं पुनः ॥ १९ ॥ यथा सिंहेन गोमायुः । स्वद्योतस्तपने-
न वा ॥ स्पर्द्धमानो नृशं हानिं । स्थानिं च लज्जतेतरां ॥ २० ॥

तथा मया त्वया सादं । स्पर्द्धमानेन दुर्विधा ॥ दारितं सुकृतं स्वीय—मज्जितं दुर्पञ्चोऽ-
धिकं ॥ २१ ॥ निदंजात्मानमत्यर्थ—मिति सानुशयाज्ञायः ॥ क्रमयामास सानंदं । स्थूलजज्ञं
महासुनिं ॥ २२ ॥ पुनः किंचिन्नवोन्निव—दुःखौघः स महासुनिः ॥ स्वस्य च स्थूलजज्ञस्य—

हृषीकेशगा नराः ॥ १ ॥ गत्वा नूपातमन्त्र्यर्ष्य । प्राप्यासौ रत्नकंबलं ॥ संगोप्य दंडके स-
 म्यग् । ववत्तेऽथ विमूढधीः ॥ ३ ॥ क्वापि पटड्यां मुनिं दृष्ट्वा । कीरस्तस्मिन्निरःस्मृतः ॥ चौर-
 रसेनापतेः स्वामिन् । लक्षं यातीत्यवक् तदा ॥ ४ ॥ सोहाय संभ्रमात्साधुं । वीक्ष्योपेक्षां
 चिन्मिमे ॥ तस्मिन् गतेऽवदत् कीरो । गतं लक्षं हहा मुधा ॥ ५ ॥ तत् श्रुत्वा चौरसेना-
 नीः । पुनः शंकितमानसः ॥ पृष्टे गत्वाऽमिलत्साधो—रप्राकीञ्च शुकोदितं ॥ ६ ॥ साधुरप्य-
 वदद्गीतः । पुरतोऽस्य यथास्मिन्तं ॥ कृपया तेन सुक्तोऽसौ । स्थानमगान्निजं क्रमात् ॥ ७ ॥
 अस्यै तं सोऽर्पयामास । विमलं रत्नकंबलं ॥ सापि चंदनिकामध्ये । प्राक्षिपत्तं विशिष्टधीः
 ॥ ८ ॥ सोऽथ तांवारयन्नुचे । सुगधे मूढेऽकरोः किमु ॥ कंबलः क्लेशालब्धोऽसौ । मलक्लिन्नः क-
 तो हहा ॥ ९ ॥ सावग् नाहं विमूढास्मि । किंतु मूढो जवान् नृशं ॥ सप्तधातुमये यन्मे ।
 देहे चंदनिकाधिके ॥ १० ॥ एतस्माद्दहतः शुद्धं । संयमं त्वं सुदुर्जनं ॥ ईदृसे मयिनं कर्तुं ।
 तत्ते साधो वदामि किं ॥ ११ ॥ प्रबुद्धस्तस्मिन्ना जात—संवेगस्तामवगमुनिः ॥ साध्वहं बोधितः
 साधु । संसाराद्भक्तिस्त्वया ॥ १२ ॥ मिथ्या मे दुष्कृतं नूपा—धर्मदानोऽस्तु तेऽनघे ॥ ग-

एकौ विवेको विश्वक-रक्षणप्रवणो ज्ञवेत् ॥ सोऽपि तत्र कृषे चक्रे । मर्दुपैकां मन्नाम-
 नाः ॥ ३४ ॥ श्रवयद्विक्रवं लोकं । प्रपतंत ज्ञवावटे ॥ हेलया पाति यद् ज्ञानं । तन्मे तत्र
 दाणे गतं ॥ ३५ ॥ एवं प्रज्ञमनंतोप-विचाराद्याः परे भ्राताः ॥ कल्पन्थे व्यसुचक्षो मां । स-
 दायाश्रिरनंचिताः ॥ ३६ ॥ यद्वा पतनकाले स्या-त्प्रतीपं निखिलं नृणां ॥ तेन मे विपमे
 जाता । निजा अपि परा इव ॥ ३७ ॥ गुणी संगृह्यतेऽन्योऽपि । तदन्यः स्वोऽपि सुच्यते ॥
 देहजद्विद्वर्धते व्याधि-गृह्यते चान्यदौपधं ॥ ३८ ॥ नक्तं च—याति न्यायप्रपन्नस्य । तिर्यचो-
 ऽपि सदायतां ॥ अप्रधानं तु गहंतं । सोदरोऽपि विमुंचति ॥ ३९ ॥ गुर्वाक्षाखंमनाद्यदा ।
 ज्ञाना मे मानखंमना ॥ यादृशं दीयते दानं । तादृशं प्राप्यते फलं ॥ ४० ॥ यद्वा गुणाय
 स्वर्द्धयं । यद् ज्ञानं स्वपरान्तरं ॥ यतः प्रत्येति नो मूर्खो । विकटं जट्टकं विना ॥ ४१ ॥ य-
 आ—श्रविमृश्य कृतं कार्यं । न गुणाय नृणां ज्ञवेत् ॥ किंतु तं तनुते पापं । जीवतां या-
 ति यो न हि ॥ ४२ ॥

यथा श्रीजयरत्नेन । चतः सर्वरुजापहः ॥ रत्नसाधेदितो जज्ञे । नृशं संतापपोषकः ॥

तरं चित्ते व्यचारयत् ॥ २३ ॥ स्थूलन्नद्रेण विजितः । कामोऽयं त्रिजगज्जयी ॥ तेनाप्यहं जि-
तो यत्त-त्तेन साम्यं कुतो मम ॥ २४ ॥ कोशा श्रीस्थूलन्नद्रेण । प्रबोध्य श्राविका कृता ॥
तयाहं बोधितो यत्त-त्तेन साम्यं कुतो मम ॥ २५ ॥ सिंहवत्स्निग्धन्नोर्ज्योऽसौ । वशी रुक्मा-
ज्ञानोऽप्यहं ॥ कामी कपोतवद्यत्त । तेन साम्यं कुतो मम ॥ २६ ॥ यन्नासौ चतुरो मासान्
। कृणवत्तस्त्रिवात् सुखं ॥ तत्राहं चतुरो मासान् । विगुप्तः कृणवासतः ॥ २७ ॥ ततः क-
स्थूलन्नद्रेऽसौ । वैश्वोरणिवंधुरः ॥ तरजस्तूजवक्काहं । वर्यवैर्यविवर्जितः ॥ २८ ॥ सुवर्षे-
न समं गुंजा । तोडयते यद्यपीश्वरैः ॥ अग्निस्प्रानेऽटपसत्वत्वा-त्तनुडया स्यात्तथापि न ॥
॥ २९ ॥ तत्राहं स्थूलन्नद्रेण । समो सुनितयाऽन्नवं ॥ परं सत्वक्षणेऽन्नवं । तनुडयो न कथंचन
॥ ३० ॥ मेरुसर्पपर्योरद्वि-विंदोश्च स्याद्यदंतरं ॥ तस्मादप्यधिकं तस्य । मुनेश्च मम सत्वतः
॥ ३१ ॥ यत्तेनापि समं स्पर्द्धा-ऽनात्मज्ञेन मया कृता ॥ युक्तं तस्याः फलं प्राप्तं । यद्दुस्तं तद्विब्रूयते
॥ ३२ ॥ यद्वा-अहो मे मंदन्नाभयत्वं । पश्यंतु विबुधा जनाः ॥ सद्द्वार्यैर्यदहं त्यक्त-श्रिरं प-
रिचितैरपि ॥ ३३ ॥

श्रीशुक्लजदं मुनिं ॥ ५१ ॥ यथा न सूर्यादथिका दिवि ग्रहाः । कटपट्टुमानो फलितोऽपि नू-
 रुदाः ॥ सजात्पजावूनदतो न धातवः । श्रीशुक्लजज्ञान तथान साधवः ॥ ५२ ॥ लोकानरा
 गुणगणाः किल यस्य ज्ञस्या । लोकानरं विमलशीलमदं सलीलं ॥ लोकानरं सकलचित्रकरं
 चरित्रं । लोकानरः त जयनाहकहालभृजुः ॥ ५३ ॥ भुजं नन्नो लेखनिका सुमेरुः । सिंधुर्म-
 पीनाजनेमेव पूर्वं ॥ चेद्वज्रको लेखपतितदा स्यात्संख्या गुणानां शकनालसूनोः ॥ ५४ ॥
 अन्धैरप्युक्तं—श्रीज्ञानिनाथादपरो न दानी । दर्शार्णज्ञज्ञादपरो न मानी ॥ श्रीज्ञानिनाथाद-
 परो न ज्ञोगी । श्रीशुक्लजज्ञादपरो न योगी ॥ ५५ ॥ याते दिने विधिवशाद्रिपरीतज्ञावं ।
 ददं जिनसि निजदस्तगतापि ज्ञास्त्री ॥ श्रीशुक्लजज्ञविजये यदियं वज्रव । पण्यांगनापि तव
 दर्पक दर्पदंती ॥ ५६ ॥ रे काम वामनयना तव मुख्यमखं । वीरा वसंतपिकपंचमचंद्रसु-
 रथाः ॥ त्वत्तवका हरिविरंचिसहेश्वराथा । दाहा हताशा मुनिनापि कथं हतस्त्वं ॥ ५७ ॥
 श्रीनंदिरेणरथनेमिसुनीश्वरार्द्ध-बुध्या त्वया मदन रे मुनिरेप दष्टः ॥ ज्ञातं न नेमिसु-
 निजंबुशुदर्शनानां । तुर्यां त्रविष्यति निहस्य रणांगणे मां ॥ ५८ ॥ श्रीनेमितोऽपि शकनाल-

॥ ४३ ॥ यथा चारजटा नारी । नकुदं हितकारकं ॥ अविमुश्य स्वयं हत्वा । संतापं प्राप
 संभूतं ॥ ४४ ॥ तथाहमप्यदः कार्यं । कृत्वा रत्नसयोगतः ॥ प्रापं प्रचुरसंतापं । नीतिवाक्यं
 हि नान्यथा ॥ ४५ ॥ यतः—सगुणमपगुणं वा कुर्वता कार्यजातं । परिणतिरवधार्या यत्न-
 तः पंतितेन ॥ अतिरत्नसक्तानां कर्मणामाविपत्ते—र्नैवति हृदयदाही शल्यतुल्यो विपाकः
 ॥ ४६ ॥ इत्यादि चिंतयन्तुच्चै—र्व्यक्तत्रिकेत्तरान्वितः ॥ स्थूलजडमुनिं मोदात् । स्तोत्रुमेवं
 प्रचक्रमे ॥ ४७ ॥ श्रीस्थूलजट शकपालकुलावतंस । विश्वत्रयीविमलमानसरजहंस ॥ स-
 र्व्यक्मलीवशुचिश्रीवगुणैकशंस । जीयाः प्रन्नो रचितस्त्रिभूमिरिंस ॥ ४८ ॥ गिरौ गुह्य-
 यां विजने वनांतरे । वासं श्रयंतो बशिनः सहस्रशः ॥ हर्म्येऽतिरभ्ये युवतिजनांतिके । व-
 शी स एकः शकडावनंदनः ॥ ४९ ॥ योऽसौ प्रविष्टोऽपि हि नैव दग्ध—श्चिन्नो न स्वका-
 प्रकृतप्रचारः ॥ कृष्णाहिरंशेऽप्युपितो न दष्टो । नात्कोजनागारनिवास्यहो यः ॥ ५० ॥

वेदया रागवती सदा तदनुगा षड्जी रसैर्त्रौजनं । शुभ्रं धाम मनोहरं वपुरहो नद्यो व-
 यःसंगमः ॥ कालोऽयं जलदाविलस्तदपि यः कामं जिगायादरा—सं वंदे युवतिप्रबोधजनकं

तत्र ॥ तेनाश्रुत्विका विद्या । शरीरकेन सुदरा ॥ ६८ ॥ अनुपुखं शरश्रेणी-मविद्ययाऽर्वाच्च
 चंडकाल ॥ मयं त्वित्वा समाकष्य । तस्थेनारथै समर्पिता ॥ ६९ ॥ तथाप्यरंजितस्वांता ।
 क्रांता स्थितनितानता ॥ नंप्रत्ययग् वचो विद्वत् । दुष्करं शिकितस्य किं ॥ ७० ॥

अथ तर्पणशौ सा । शुद्धयं सुमसंगते ॥ स्वचतुषं दर्शयाप्रास । नानान्निगिमनोद्दरं
 ॥ ७१ ॥ रंजितो रथिकोऽत्यर्थं । कल्पयामलयया तथा ॥ प्रशंसंस्तां तथा प्रोचे । शृणु वद्विम
 यथाज्ञतं ॥ ७२ ॥ नृपं न दुष्करं नाम्न-लुंवीहिंशंऽपि दुष्करः ॥ दुष्करं स्थूलजन्तोऽयं । य-
 न्नांक्रोश्यावभिक्रितं ॥ ७३ ॥ यतः—न दुष्करं अविपलुं वितोडनं । न दुष्करं सरसवनच्चिपं च ॥
 नं दुष्करं जं च मदाणुजावो । जंतो मुणी पमयवणंमि दुहो ॥ ७४ ॥ ज्ञोगात् सभं मया
 यत्र । दादशाद्दशानि भुक्तवान् ॥ अरुंनितव्रतः सोऽस्था-तत्रैव वरवेद्रमनि ॥ ७५ ॥ बभ्रुप-
 चासतो दुरथं । यथा स्त्रीसंगतस्तथा ॥ योगिनां दुष्यते चेतः । स्थूलजन्तुमुनिं विना ॥ ७६ ॥
 स्त्रीपार्श्वं कस्तथा स्थातुं । दिनमेकमपि क्षमः ॥ यथाऽस्थाच्चतुरो मासान् । स्थूलजन्तोऽनुन-
 व्रतः ॥ ७७ ॥ आहारः पभूरसाधारः । पवित्रा चित्रशालिका ॥ रामान्निरामा सविधे । यौव-

सुतं विचार्य । मन्यामहे वयममुं जटमेकमेव ॥ देवोऽदिर्दिर्गमविरुह्य जिगाय मोहं । यन्मो-
हनालयमयं तु वशी प्रविश्य ॥ ५७ ॥ कोशाचलाचलदहगंचलचालनोत्थ-संकतकंप्रवपुषः प-
तिताः कुमारः ॥ श्रीश्मूलजट्ट विषमायुषदंशूक-दष्टोऽपि पूर्वमनया न मृतोऽस्ति चित्रं ॥
॥ ६० ॥ स्त्रीविभ्रमैश्चलति लोलमना न धीरः । श्रीश्मूलजट्ट इव तादृशसंकटोऽपि ॥ चूर्णा-
यते दण्डयोऽपि जलायते च । वैदूर्यमेति विकृतिं ज्वलनात्पुनर्न ॥ ६१ ॥

इति स्तुत्या ज्ञशं ज्ञत्तया । श्मूलजट्टं महामुनिं ॥ स मोदमेदुरः साधुः । स्वं कृतार्थ-
ममन्यत ॥ ६२ ॥ संसाध्यानशनं शुद्ध-संयमाः सुसमाधिना ॥ संनूतिविजयाचार्या-स्त्रि-
दिवं प्रापुरन्यदा ॥ ६३ ॥ कोशा राज्ञान्यदैकस्य । रथिकस्य देवे मुदा ॥ सोऽपि तस्या युद्धे
वासं । व्यधाञ्च विविधेह्यया ॥ ६४ ॥ सकलाग्निः कलाग्निः स । विज्ञानैर्विविधैरपि ॥ न तां रं-
जयितुं शक्तो-ऽजनि सर्वमंजितां ॥ ६५ ॥ किंतु सा धीमती तस्य । पुरतः पुण्यहेतवे ॥
श्मूलजट्टगुणग्रामं । प्रशशंस प्रमोदतः ॥ ६६ ॥ न तथोपाचरञ्चैनं । शुचिशीलगुणाश्रिणी ॥
क्षीरपानं यतः कृत्वा । क्षारनीरं क ईहते ॥ ६७ ॥ अशोकवनिकामध्ये । नीत्वा तां चित्रदे-

तदा नेपात्वेदोऽनूद् । दादज्ञांगिधरो गुरुः ॥ तद्वाटुर्धृतमदा-प्राणध्यानो युर्गोत्तमः ॥
 ॥ ८५ ॥ नंघाटकेन संघस्तं । पूर्वाण्यध्यापयेत्यवक् ॥ पत्नेनेऽत्र समागत्य । स्थूलजडादिका-
 न्मुनीन ॥ ८६ ॥ श्रुत्वेति तद्वचः सोचे । प्रातिवानस्मि सांप्रतं ॥ दादज्ञात्शमितमदा-प्राण-
 ध्यानप्रवेजतः ॥ ८७ ॥ संघाटको निवृत्त्याप । तत्संघस्य न्यवेदयत् ॥ संघः संघाटके प्रेष्य ।
 पुनस्तं प्रोच्चिवानिति ॥ ८८ ॥ संघाज्ञां मन्धते यो न । को दंडस्तस्य जायते ॥ नोऽवद् नो-
 ज्ञात्थंत् किंप्रं । सोचे तसे किमूचितं ॥ ८९ ॥ नीतोऽवक् सोऽपराधं मे । संघोऽमुं कान्य-
 तु श्रुत् ॥ ज्ञतमानां यतः कोपः । प्रणामांतः प्रस्वितः ॥ ९० ॥ शिष्यान् प्रेषयतु प्राज्ञान
 । पाठयाम्यथो यथा ॥ श्रीजिनज्ञेय संघाज्ञा । मान्या मानवतामपि ॥ ९१ ॥ संज्ञानू-
 न्यागतस्वेका-मेकां जिज्ञाकाणागतः ॥ कालवेत्ताक्षणे चोत्ते । तिस्रश्चावश्यके तथा ॥ ९२ ॥
 एवं ससाहि दस्येऽहं । वाचनाः शिष्यसंहतेः ॥ ध्यानमध्येऽपि येनोक्तः । परार्धः स्वा-
 क्तोऽधिकः ॥ ९३ ॥ यस्मादंतमुहूर्त्तेन । मातृकेवाखिलं श्रुतं ॥ आदेरंतं ततोऽप्यादि । याव-
 ज्ञाप्येत वीजया । ९४ ॥ ध्यानस्य तस्य पर्यंते । वाचनाः सकलं दिनं ॥ प्रदास्यामीत्युक्तिवा-

नं पावनं तनौ ॥ ७८ ॥ एकैकमप्यदः पुंसां । वतलोपाय तत्पुनः ॥ चतुष्टयमपि स्थूल-ज-
इस्य वतपोषकं ॥ ७९ ॥

रमणीरजनीरौद्रे । वसंतो यौवने वने ॥ स्मरचौरैण सुष्यंते । स्थूलजडं विना परे ॥

॥ ८० ॥ चित्रकृच्चरितं स्तुत्वा । स्थूलजडमुनीश्वरं ॥ पुनरन्यरतवे युक्तं । मौनमेव मनोहरं

॥ ८१ ॥ धवलोऽसि जडवि सुंदर । तद्विव तए मङ्ग रंजियं हिययं ॥ रागज्जरियंमि हियए ।

विसयविरसो न रसोसि ॥ ८२ ॥ सोचे शुभ्रगुणः कोऽसौ । नृशमेवं प्रशस्यते ॥ स्माह सा

स्थूलजडोऽयं । स्वामी धर्मगुरुश्च भे ॥ ८३ ॥ पप्रह स्थूलजडस्य । चरित्रं सोऽप्य विस्मितः

॥ सा मूलतोऽवदत्तेन । बुद्धोऽभुलाह्नतं हुतं ॥ ८४ ॥ तस्मिन्नवसरेऽप्यान्नु-हुत्कालो द्वादशा-

दिदकः ॥ जग्मुर्मुमुक्षुवस्तेन । तटे वार्द्धिरतस्ततः ॥ ८५ ॥ तत्रातिक्रम्य दुष्कालं । कशालं ते

महर्षयः ॥ सुन्निकसंज्ञवे न्युयः । पापलीपुत्रमाययुः ॥ ८६ ॥ गुणनाऽज्ञावतस्तेषां । सिद्धां-

तो विस्मृतस्तदा ॥ ज्ञात्वे स्वामिनि सुंदर्यां । न स्वैर्यं जायते यतः ॥ ८७ ॥ स्मारं स्मारं

परावर्ष्यै—कादशांगी यतिध्वजैः ॥ यत्नतो मेलिता यस्मा-दनिर्विष्टं श्रियः पदं ॥ ८८ ॥

दि तावचः ॥ ९ ॥ इतश्च तत्रैव पुरे । स्थूलन्नदस्य जामयः ॥ सतोपात्तव्रताः संति । य-
 दाथाः भुवनंयमाः ॥ १० ॥ अप्रोथानस्त्रितात् ॥ सूरीन् । स्थूलन्नदसमन्वितान् ॥ इत्वा
 तं वंशितुं जग्मु-बंध्याः करधर्मयो हि न ॥ ११ ॥ वंशित्वा विधिवत्सूरि-पादद्वंद्वं प्रमेदितः ॥
 नाः पप्रच्छुः प्रजो कास्ति । स्थूलन्नदं महासुनिः ॥ १२ ॥ सूरयोऽप्यवदन्नस्ति । परत्र गु-
 णयन्ननौ ॥ अद्भैरिव गणानीता । नवंति यतयो यतः ॥ १३ ॥ तत् श्रुत्वा ता ययुस्तत्र । न-
 तुं दंशपि तं सुनिं ॥ गुणानुरागवदस्य । दूरे हि किमु देहितः ॥ १४ ॥ आयांतीः सोदरा
 र्दीक्ष्य । न किंचिद्विंशिताशयः ॥ त्वंविं दशंपितुं स्वीयां । सिंहरूपोऽन्नवततः ॥ १५ ॥ सिंहं
 नमीक्ष्य त्रीतास्ताः । पुच्छक्रुंरुमन्नियौ ॥ सिंहेन न्नक्तिः स्वामि-त्रायो वर्यगुणो दृशा ॥१६॥
 ऊचं गुरुर्न हि सिंहः । न द्राता त्विधन्नाजनं ॥ तत् श्रुत्वा न्नक्तो गत्वा । नेमुस्तं न्नक्ति-
 त्नासुराः ॥ १७ ॥ तौऽपि स्वरूपमप्राक्षीत् । स्वकुलस्याखिलं तदा ॥ सहवासो निजैष्येन ।
 कथानामाकरो मतः ॥ १८ ॥ यकाप्युवाच जगवच । द्राता वः श्रीयकोऽन्यदा ॥ वैराभ्याद्वि-
 तमादाय । वर्षाचारचणोऽजनि ॥ १९ ॥ वार्षिकेऽप्य समापति । क्रमात्पर्वण्यसौ सुनिः ॥

सौ । असृजतन्मुनिद्वयं ॥ ७८ ॥ स्थूलजडादिका तत्र । साधुर्पंचशती तदा ॥ गतार्थेतुं य-
 तो ज्ञान-कृते कुर्यान्न किं जनः ॥ ७९ ॥ सार्थेतुमक्रमार्थं । वाचनानामज्ञावतः ॥ परा-
 ज्ञयागमत्पश्चात् । पात्रो हि कठिनो यतः ॥ ६०० ॥ एक एव स्थितस्तत्र । स्थूलजडः स्थि-
 राशयः । सिद्धिः सर्वापि येन स्याद् । ध्रुवमेकाग्रचेतसां ॥१॥ प्राज्ञः श्रीस्थूलजडोऽपि । जड-
 बाहुपदांतिके ॥ अपातीदृष्टिर्निर्दोषः । पूर्वाणामष्टकं तदा ॥ १ ॥ तेन ध्यानावसानेऽथ । स पृ-
 ष्ठा जडजाहुना ॥ वत्स किं स्थिद्यसे सोऽजगत् । न खिद्येऽहं कथंचन ॥ ६ ॥ अप्राक्तीस्थूलज-
 डोऽपि । विनयातं मुनीश्वरं ॥ जगवन्न किं मयावीतं । शेषं वा किसु तिष्ठति ॥ ४ ॥ जड-
 बाहुस्ततः स्माह । वत्स स्वह्रमते शृणु ॥ अधीतं सर्वपं मेरुं । शेषं बुध्यस्व धीनिधे ॥ ५ ॥
 श्रुत्वैति यत्नतः सोऽपि । पठतिस्म तदंतिके ॥ यतः पूर्वं श्रुतज्ञानं । संयमश्च ततः परं
 ॥ ६ ॥ स्वरिप्यन्वदं प्राज्ञं । प्रपाठयति तं सुदा ॥ यतः सुकैलमासाद्य । बीजं को न वेपे-
 हुधः ॥ ७ ॥ दशपूर्वो द्विवस्तूना । तेनाधीतानियत्नतः ॥ यतोऽन्यासवशाद्विद्या—ऽनवद्या जा-
 यते नृणां ॥ ८ ॥ स्वरयोऽथ समं तेन । विहरंतो वसुंधरां ॥ पाडवीपुत्रमागच्छ—त्रैकलस्था

या ॥ तत्रशास्त्रानपूर्वं च । श्रीसंघाय समर्पितं ॥ ३१ ॥ चूडे हे प्रथमांगस्य । प्रथमाध्यय-
नद्वयं ॥ इशादंकातिकस्यान्य-दिति संघेन योजितं ॥ ३२ ॥ इत्युक्तिवा मुनिं नत्वा । मुद्रा-
ताः स्थानमाययुः ॥ न निष्टंति चिरं कावं । यत्साध्यः साधुसन्निवौ ॥ ३३ ॥ द्वितीयेऽथ
दिने शृज-तद्दे विनयान्वितः ॥ गत्वा गुर्वतिकेऽवोच-द्वेहि मे वाचनां विन्नो ॥ ३४ ॥

सृष्टिर्देनां नृशं तस्मिन्न । वाचनां नो ददौ तथा ॥ मौनमेव श्रयेद्येनौ-चित्याङ्गस्येति नो
वृथाः ॥ ३५ ॥ पप्रह कारणं सोऽथ । गुरुः स्माह रथा ततः ॥ न वेत्स्यजीर्णपूर्णेऽसि ।
पाठनस्योचितोऽपि न ॥ ३६ ॥ यतः-श्रजीर्णं तपसः कोषो । ज्ञानाजीर्णमहंकृतिः ॥ परत-
तिः क्रियाऽजीर्णं-मन्नाजीर्णं विसृष्टिका ॥ ३७ ॥ तत्र श्रुत्वा स निजं दोषं । स्मृत्वा ह्यःकु-
समुच्चकैः ॥ नैतत्पुनः करिष्यामी-त्युक्तिवाऽक्रमयद्गुरुं ॥ ३८ ॥ सूरिः प्रसन्नचित्तोऽथ । कृत्वा
शिकां यथोच्चितां ॥ पुनस्तं पाठयामास । संतो हि नतवत्सजाः ॥ ३९ ॥ नेदं दैयं त्वयान्य-
स्य । पुनः प्रोवाच तं गुरुः ॥ स्तोत्रकसत्त्वा यतः सत्त्वा । ज्ञाविनोऽतः परं भुवि ॥ ४० ॥
तथैति प्रतिपद्यासौ । तत्तथैवाकरोत्ततः ॥ तेनोविज्ञा चतुःपूर्वो । दशमांतं द्वित्रस्तुयुग्-

असमर्थोऽप्यन्नकाथं । मूढया कारितो मया ॥ १० ॥ निशीथे क्षुत्तृषाव्यासः । सोऽजनि व्या-
कुर्वो नृशं ॥ नोऽणतापं हि सहते । कोमलः कुसुमोच्चयः ॥ ११ ॥ गुहीतान्धनः सोऽप्य ।
स्मृतदेवगुरुक्रमः ॥ समाधिमरणात्सद्यो । विषय त्रिदिवं ययौ ॥ १२ ॥ ततोऽनुशयसंज्ञार-
संज्ञतां मामन्नोजनां ॥ संघोऽत्रोचत् श्रुत्ते शोकं । त्यज निर्माहि न्नोजनं ॥ १३ ॥ दोषः
स्तोकोऽपि ते नास्ति । पापवार्त्ता कुतस्ततः ॥ पापं लगति हृष्टेन । चेतसा तत्तवास्ति न ॥
॥ १४ ॥ यतः—

मन एव मनुष्याणां । कारणं बंधमोक्षयोः ॥ बंधस्तु विषयासंगि । सुक्तिर्निर्विषयं मनः
॥ १५ ॥ अतः समाधिमथाय । वचो मन्यस्व नोऽधुना ॥ संघोऽर्हतोऽपि मान्योऽयं । किं
पुनः शेषदेहिनां ॥ १६ ॥ इत्युक्तामप्यभुंजानां । नृशं मां संशयाकुवां ॥ विदेहे देवतानैपी-
त । हृषेनापि जिनांतिके ॥ १७ ॥ नत्वा पृष्टः । प्रभुः स्माह मुनिहत्याय नो तव ॥ ततः प्र-
मुदितवोचं । देहि प्रन्नो सुखादिकां ॥ १८ ॥ ज्ञावना च विमुक्तिश्च । रतिकटपमप्रापरं ॥
तथा विचित्रचर्येत्य-ध्ययनानां चतुष्टयं ॥ १९ ॥ स्वामिना मे स्वयं दत्तं । श्रुतमेव धृतं म-

गंगीयमानगुणोत्करः ॥ ५७ ॥ वंदास्त्वुंश्विहितो-पचारत्नरासुरः ॥ पदे पदे वंदमानः ।
 पुर्वाच्येभ्यानि त्रिकृतः ॥ ५६ ॥ क्रमेण पूर्वमिन्नस्य । धनेदेवस्य सध्वनि ॥ जंगमामरशाखी-
 य । जगाम भुवनानुतः ॥ ५४ ॥ धनेभ्यर्षपि दृष्टा तं । धनेदेवप्रिया तदा ॥ ववेदे व्यक्तज-
 तयाभ्यु । वंथाः कस्य न तादृजाः ॥ ५५ ॥ गुरुपवेजानार्द्धं सा-ऽशापयन्महदासनं ॥ अंगण-
 श्चऽस्मरतरौ । नाजवाद्यं करंति क्रः ॥ ५६ ॥ अलंघके गुरुरपि । प्रतिलिख्य तदासनं ॥ रं-
 गजगं न कुर्वति । यतः कस्यापि कोविदाः ॥ ५७ ॥ ततस्तां धर्मनिर्वाह-वार्त्तया सूरिरानु-
 पि ॥ नादरं प्रीणयामास । यतयो यन्निप्रयंकराः ॥ ५८ ॥ जर्त्तुवियोगविधुरा-मप्राक्कीसां गु-
 स्फततः ॥ धनंरयो धवः किं ते । ज्ञानसारे न दृश्यते ॥ ५९ ॥ धनेभ्यर्ष्यपद्मः प्राह । जर्त्त-
 र्शां जगवन्सम ॥ ॥ धनं तर्धमज्जुहे । यद्वहिर्ययतेस्म तत ॥ ६० ॥

तृणादपि जशुभेन । नोऽर्धहीनोऽनवनपुरे ॥ अर्थानां गौरवं येन । नराणां नो पुनर्यतः
 ॥ ६१ ॥ ततोऽभौ पूर्वजतिथी-द्राप पश्यन्नपि कितौ ॥ विपरीति विधौ येन । श्चीः करस्या-
 पि नश्यति ॥ ६२ ॥ ततो देज्ञांतरे सोऽगा-हृत्प्योपार्जनवांशया ॥ आशया नास्ति तद्व्योके ।

॥ ४१ ॥ सोऽथीतद्वादशांगोऽथ । सृजन्न द्वादशाधा तपः ॥ ज्ञावना द्वादशा ध्यायन् । ज्ञाति-
 रम द्वादशात्मवत् ॥ ४२ ॥ गुरुर्योग्यमसुं ज्ञात्वा । श्रित्वा श्रीसंघसंसतं ॥ सुदिने सुकृषे
 र्वीये । पट्टेऽतिष्टिपदादरात् ॥ ४३ ॥ सप्तत्यध्रे वर्षशते । वीरमोक्षाकृते सति ॥ समाधना
 ययौ स्वर्गं । नड्वाहुरपि प्रभुः ॥ ४४ ॥ अथ श्रीस्फुल्लजज्ञोऽपि । सञ्चक्रकृतसंसदः ॥ ज्ञानु-
 वज्ञासयामास । भुवनं निजगोणकैः ॥ ४५ ॥ स्फूलजज्ञोऽथ जगवान् । गुरुर्गुणिगणाप्रणीः ॥
 विहरन्नपदा प्राप । श्रावस्तौ नगरीं क्रमात् ॥ ४६ ॥ तस्थौ तत्र प्रभुर्बाह्यो—द्याने बहुपरिब्र-
 दः ॥ विधिना वंदितुं चागात् । प्रमोदात्तपुरीजनः ॥ ४७ ॥ ततोऽसौ जगवांश्चक्रे । देशानां बो-
 धबंधरां ॥ साम्यज्ञाजां यतः स्वार्थ—पराधौ सदृशौ सदा ॥ ४८ ॥ सज्जायामथ सूर्गिन्द्रः । आ-
 वस्तीवासिनं द्विजं ॥ धनदेवं निजं भिन्न—मदद्वैवमचित्तयत् ॥ ४९ ॥ नूनं स मं सुहृन्नास्ति
 । पुर्याभिहृ कुतोऽन्यथा ॥ सर्वोऽप्यागात्पुरीलोकः । स्नेहलोऽपि पुनर्न सः ॥ ५० ॥
 देशान्तरगतोऽयं स्याद् । गत्वानो वा स्यादिति स्वयं ॥ गत्वारस्य गेहे जानामि । सोऽनु-
 ग्राह्यो यतो मम ॥ ५१ ॥ एवं विचिंत्य जगवान् । स्फूलजज्ञो वनात्ततः ॥ सुस्वरश्राविकाव-

यान्यथा सुदा ॥ ७४ ॥ ततोऽसौ वसतौ गत्वा । स्थूलजन्मवदंत ॥ यतयो जंगमं तीर्थं-मि-
ति यद् ज्ञानिनां वचः ॥ ७५ ॥ स लब्धवर्मलान्नाशी-हृष्टः प्रोचे कृतांजलिः ॥ दारिद्र्यसागरं
तीर्थः । प्रतोऽहं त्वत्प्रसादतः ॥ ७६ ॥ ततोऽहं त्वत्प्रसादस्या-ऽदृष्टः स्यां न कञ्चन ॥ त्वं
मे स्वामी गुरुस्त्वं च । तदादिशा करोमि किं ॥ ७७ ॥ गुरुः समाह जवान् नूयात् । प्रत्यहं पर-
मादृतः ॥ तथेत्युक्त्या धनदेवो । निजं स्थानं पुनर्ययौ ॥ ७८ ॥ अजायेतामुन्नौ शिष्यौ । स्थू-
लजन्गुरोरथ ॥ आर्यमहागिरिश्चार्य-सुहृस्तीति सुविश्रुतौ ॥ ७९ ॥ यकार्यया जनन्येव । तौ
वाह्यपादपि पादितौ ॥ तेनार्योपपदौ जातौ । महागिरिसुहृस्तिनौ ॥ ८० ॥

निरतीचारचारित्रौ । स्थूलजन्मद्वेषांतिके ॥ दशपूर्वामिमौ सांगा-मधीयातेस्म हेतया ॥
॥ ८१ ॥ गीतार्थं वारिमनौ लडिध-संतौ गुणगणान्वितौ ॥ आयुष्मंतौ क्रियानिष्ठौ । पवित्रौ
सर्वसंतौ ॥ ८२ ॥ निजानुरूपां विज्ञाय । स्थूलजन्मोऽपि तौ सुनी ॥ अस्थापयन्नित्ते पदे ।
कृतानुभवमहोत्सवं ॥ ८३ ॥ एवं श्रीस्थूलजन्मोऽपि । विहृत्य सुचिरं कितौ ॥ प्रपन्नानशनः
कालं । कृत्या प्राप सुरालयं ॥ ८४ ॥ नूनानामिनीजावतलामलीलः । सदा स्वयं शीलितभु-

यजनैर्नो विधीयते ॥ ६३ ॥ तर्कहेऽथ निधिरुषानं । ज्ञात्वा श्रुतवताङ्गुरुः ॥ आख्यातुं स्पृह-
यामास । तस्यै कारुण्यसागरः ॥ ६४ ॥ व्याजाऽर्मापदेशस्य । ततोऽनौ हस्तसंज्ञया ॥ अ-
धोऽज्ञागस्मृतनिधि-स्तंभे तस्यै प्रदर्शयन् ॥ ६५ ॥ अवादीदयि संसारो । विषमः पश्यकी-
दृशः ॥ गृहमीदृग् पतेस्ते च । व्यवसायश्च तादृशः ॥ ६६ ॥ मुहुर्मुहुर्धनेश्वर्या । इच्छमाख्या-
य स्मृतिराद् ॥ विहर्तुंमन्यत्र गतो । विहारो यद्यतिप्रियः ॥ ६७ ॥ विना ज्ञानोदयं कर्म । ध-
नेद्वोऽप्यथ द्विजः ॥ गतो यादृक् तादृगागात् । कुतः पुण्यं विना फलं ॥ ६८ ॥ वृत्तान्तं स्मृ-
तज्ञस्य । स्वप्न तस्य धनेश्वरी ॥ सोऽपि प्रमुदितोऽपृहत् । किमूचे जगवानिति ॥ ६९ ॥
साऽप्यधात्स्मृतज्ञद्रोऽत्र । व्यधात्सऽर्मदेशानां ॥ विधाय संमुखं हस्तं । स्तंभस्यास्य मुहुर्मुहुः
॥ ७० ॥ धनेदेवस्ततो दध्यौ । तादृग्ज्ञानमहोदधिः ॥ तनुते तादृशीं चेष्टां । शिशुवन्नैव निष्फलां
॥ ७१ ॥ यत्काराजिनयश्चक्रे । स्तंभमुद्विश्य स्मृतिगा ॥ अस्य स्तंभस्य तन्नून-मधः संज्ञाव्यते
निधिः ॥ ७२ ॥ धनेद्वो धनेनाप्त-सेनायं धनदोषमः ॥ प्रसन्ना गुरवः किं किं । न प्रसादं
वितन्वते ॥ ७३ ॥ ततोऽसौ स्मृतज्ञस्य । स्वामित्रस्योपकारिणः ॥ पाटलीपुरमगम-दं न-

कशीलः ॥ सध्यानविध्यापितकर्मकीलः । पुण्यक्रिययोगगतप्रमीलः ॥ ८५ ॥ निरुद्धकाम-
प्रचुरप्रचारः । प्रकाशिताज्ञोपविचारचारः ॥ पीयूषयूपोषमवाक्यनारः । संत्यक्तसंसारिकसौ-
ख्यसारः ॥ ८६ ॥

दुर्बोधलोकाप्रतिबोधदकः । सदा नमदानवदेवयक्तः ॥ श्रीस्मृत्युत्तरो वसुधातवेऽव । जी-
याञ्जिरं पंकजपत्रनेत्रः ॥ ८७ ॥ एवं श्रीस्मृत्युत्तरोऽप्रवरमुनिपतेः पुण्यदावाण्यमूर्तेः । सर्पकं-
दर्पवीरप्रकटपटुजयपाससुप्राज्यकीर्तेः ॥ एतञ्चित्रं चरित्रं कृतसुकृतजनश्रीजयानंदनेत्र्यं । रा-
श्वन्नव्यन्नजानां प्रथयतु परमां शुद्धशीलप्रवृत्तिं ॥ ८८ ॥ इति श्रीजयानंदस्वरिचितं श्रीस्मृ-
त्युत्तरो चरित्रं संपूर्णं ॥ श्रीरस्तु ॥ आ ग्रंथ श्रीजामनगरनिवासी पंडित श्रावक हीरादा-
त हंसराजे स्वपरना श्रेयमटे पोताना श्रीजैननारकरोदय बापखानामां बापी प्रसिद्ध क-
र्णो वे ॥ श्रीरस्तु ॥

॥ समाप्तोऽयं ग्रंथो गुरुश्रीमच्चारित्रनिजयसुप्रसादात् ॥

॥ इति श्रीसृष्टिनन्दचरित्रं समाप्तं ॥